

TERCHOVÁ

DVOJMESAČNÍK VŠETKÝCH TERCHOVČANOV
ROČNÍK 35, 1/2024, CENA 2,00 €
WWW.TERCHOVA.SK, ISSN 1338 - 8827
VYDANÉ S FINANČNOU PODPOROU COBA automotive, s.r.o.
FOTO MARTIN PORUBČANSKY

INTERKRITERIUM VRÁTNA 2024

POŽEHNANÚ
VELKÚ NOC
ŽELÁ PÁTER
MARTIN

Myšlienka na
tento čas

NAŠA PAMÄŤ
SA NEDÁ
POUŽIŤ ANI AKO
ŠNÚRKA DO
TOPÁNOK - TAKÁ
JE KRÁTKA.

Tomáš Janovic

Milí priatelia!

Ani v jednom liturgickom období roka nechýba radosť, ale najviac je typická zvlášť pre čas Veľkej noci. Tento sviatok si radosťne uvedomujeme, že Kristovú smrť a zmŕtvychvstaním sme boli vykúpení z hriechu, diablovej moci a večnej smrti. Toto obdobie ruší pôstne a iné telesné umŕtvovanie, aby sa zdôraznilo aj vonkajšie prežívanie radosťi tela a duše.

Byť radostný je jednou z foriem, ako ďakovať Bohu za jeho nespočetné dary. Radosť je našou prvoradou podľnosťou voči Bohu, najjednoduchšou a najúprimnejšou formou prejavu nášho uvedomenia si darov prírody a milosťi, ktoré na nás nezaslúžene vylijeva a za ktoré sme mu vďační.

Svojou radosťou vykonávame veľa dobra svojmu okoliu, lebo radosť priťahuje ľudí k Bohu. Prinášať radosť blíznym je najlepším dôkazom našej lásky. Veľa ľudí môže spoznať Boha vďaka nášmu optimizmu, nášmu obvyklému úsmevu, vďaka našej srdečnosti. Tento dôkaz lásky k blíznym, že sa vyvarujeme smútku a zlej nálady, mal by sa prejavovať najmä voči najbližším. Boh chce, aby náš život bol radostným a svetlým miestom, a nie

sivým a smutným kvôli nášmu egoizmu a nedostatku vzájomného pochopenia. Sme pozvaní k tomu, aby sme sa postarali o rozšírenie radosťi aj na svoje pracoviská, do ulíc a do všetkých spoločenských vzťahov. Svet potrebuje radosť a pokoj, ktoré nám dal Pán. Veľa ľudí našlo cestu k Bohu vďaka srdečnosti a radosťi dobrého kresťana. Radosť je veľkou pomocou v apoštoláte, lebo nám umožňuje predstavovať Kristovo učenie s láskou a dobrotivosťou, ako to robili apoštolí po zmŕtvychvstaní.

Nezabudnime, hlboká radosť má svoj počiatok v Kristovi, v láske, ktorou nás Boh miluje, a v tom, ako ju opätujeme. My opäť zažijeme Božiu lásku v túto Veľkú noc a ona nech v našom vnútri spôsobuje nevýslovnú radosť, ktorú chceme rozdávať okolo seba.

Požehnané a radostné prežitie Veľkej noci Pánovho zmŕtvychvstania Vám žela

Váš páter Martin Štefanec, SVD
FOTOARCHÍV Martin Štefanec

VYDÁVA
Miestne kultúrne
streduisko Terchová,
ul. sv. Cyrila a Metoda
č. 96, 013 06 Terchová

IČO VYDAVATEĽA
00364 886

ŠÉFREDAKTOR
Ján Mího ml.

REDAKCIA
Katarína Halapiová,
Alena Cingelová,
Mgr. art. Adriána
Ondrušová

REDAKČNÁ RADA
Mgr. Peter Cabada, J,
Rudolf Patrnciak,
Ing. Marián Zajac,
Ing. František Kadaš,
František Mucha,
Mgr. Renáta Opalková

JAZYKOVÁ ÚPRAVA
Mgr. Peter Cabada

TĽAČ
Varínska tlačiaren,
Varín

GRAFICKÁ ÚPRAVA
Mgr. art. Adriána
Ondrušová

ADRESA REDAKCIE
MKS Terchová, tel.
č. 041/5695 129,
0911 924 189,
mks@terchova.sk
Obecný úrad Terchová,
tel. č. 041/5695 138,
terchova@terchova.sk

EVIDENČNÉ ČÍSLO
3548/09
ISSN 1338-8827

Vyšlo v marci 2024

VYDANÉ
S FINANČNOU
PODPOROU COBA
automotive, s.r.o.

Obsah

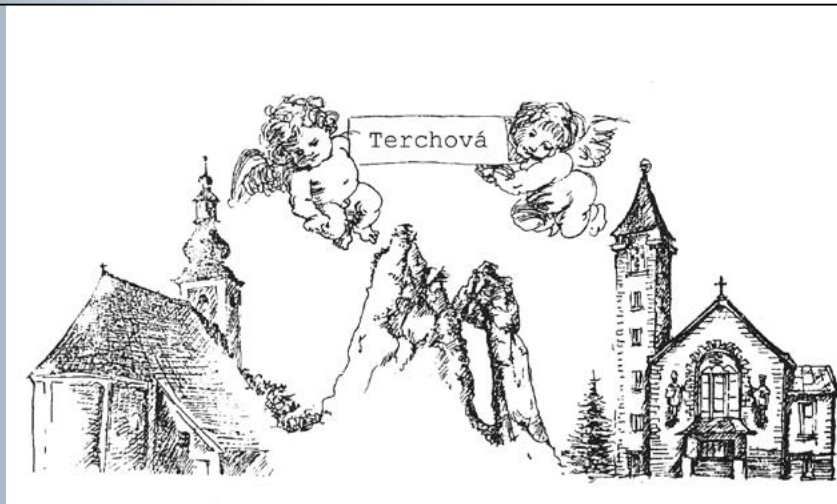
2	ÚVODNÍK Milí priatelia!	27	UDIALO SA Taký bol Tomáš Janovic... Novoročný koncert v Nestore Zázrivá Fašiangy v Terchovej 2024 Koledy spod Rozsutca po Slovensku Zimné radovánky na jazere pod Pupovom Januárový klavírny koncert	38	RECEPTY NA TENTO ČAS Dosýta sa zabaviť i najesť
4	FARSKÉ LISTY Program svätých omší			40	ZŠ S MŠ ADAMA FRANTIŠKA KOLLÁRA Zo života školy
5	SPOMIENKY			42	ŠPORT Hokejový stovkár Ocenenie Grassroots 2023 pre Samuela Dikoša XII. ročník Štefanského turnaja v RIC Terchovec Interkriterium Vrátna 2024 Prechod otužilcov cez Diery Petra Vlhová má na svahoch podporu aj od Terchovcov Stolnotenisové turnaje Tabuľky mužstiev FK Terchová po jeseni
6	FARSKÉ LISTY Obhajujeme kresťanskú nádej skromne, s bázňou a dobrým svedomím Za pátrom Ludovítom Fejom Páter Peter Dikoš oslávil 30. výročie kňazstva Dobrá novina 2023 Za donom Kamilom Kutarňom	31	REKLAMA		
		32	CSS INFORMUJE Fašiangy v Centre sociálnych služieb Terchová Výnimočná kniha o ľudských právach Aktivizácia prijímateľov sociálnych služieb v komunite		
10	SERIÁL Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine (LXVII., LXVIII., LXIX.)	34	ROZHOVOR Bratislava i Terchová sú pre mňa veľkou inšpiráciou	48	INFOSERVIS Kalendár podujatí TERCHOVÁ 2024
13	OBCENÝ ÚRAD INFORMUJE Terchovská knižnica v roku 2023 Prezidentské voľby 2024	37	POÉZIA Vlasti		
14	JUBILEUM Storočnica kardínala Jána Chryzostoma Korca Mons. František Rábek oslávil životné jubileum				
16	REFLEXIE Napísali o knihe Terchovská muzika				
20	OCENENIE Rudolf Patrnčiak laureátom Ceny Žilinského samosprávneho kraja				
21	PREČÍTALI SME SI Hodnota tradície Šírili dobrú novinu z Terchovej				
24	OSOBNOSTI TERCHOVEJ (98.) Peter Maruna				
26	PRIŠLO NA NAŠU ADRESU Terchovské Vianoce v Topoľčanoch				

**Objednajte si predplatné
obecných novín a získate
užitočné informácie
počas celého roka 2024**

**Predplatné novín
TERCHOVÁ**

**Miestne kultúrne
stredisko Terchová
ponúka možnosť
objednať si odoberanie
obecných novín aj formou
posielania poštou. Cena
vrátane poštovného je
18,00 eur za celý rok.**

KRESBA Milan Opalka
Noviny Terchová, 1990

Program svätých omší a podujatí v Diecéznej svätyni sv. Cyrila a Metoda v Terchovej počas veľkonočného obdobia 2024

Veľkonočná svieca – paškál
FOTO Marián Zajac

Dátum	Deň	Liturgické slávenie	Čas sv. omší a podujatí
28. 3. 2024	Štvrtok	ZELENÝ ŠTVRTOK	17:00 kostol sv. omša
29. 3. 2024	Piatok	VEĽKÝ PIATOK	13:00 Krížová cesta vrch Oravcove 15:00 Obrady Veľkého piatku 21:00 Ukončenie adorácie v Božom hrobe
30. 3. 2024	Sobota	BIELA SOBOTA	7:00 začiatok adorácie pri Božom hrobe s rannými chválami 19:00 Veľkonočná vigília
31. 3. 2024	Nedeľa	VEĽKONOČNÁ NEDEĽA	7:00 kostol sv. omša 8:30 kostol sv. omša 9:00 Domov dôchodcov 10:30 kostol sv. omša 18:00 kostol sv. omša
1. 4. 2024	Pondelok	VEĽKONOČNÝ PONDELOK	7:00 kostol sv. omša 8:30 kostol sv. omša 10:30 kostol sv. omša

SPOMIENKA

ČAS PLYNIE A TY OSTÁVAŠ,
ŽIAL, UŽ LEN V NAŠICH
SRDČIACH A SPOMIENKACH.

DŇA 28. JANUÁRA 2024 SME
SI PRIPOMENULI SMUTNÉ
10. VÝROČIE ÚMRTIA NAŠEJ
DRAHEJ MANŽELKY, MAMINKY
A STAREJ MAMINKY

ANNY BALÁTOVEJ

KTO STE JU POZNALI,
VENUJTE JEJ S NAMI TICHÚ
MODLITBU A SPOMIENKU.

S LÁSKOU A ÚCTOU SPOMÍNA
SMÚTIACA RODINA

SPOMIENKA

ROZLÚČIŤ SA, NEZNAMENÁ
ZABUDNÚŤ.

DŇA 15. MARCA 2024 SI
PRIPOMENIEME 3. SMUTNÉ
VÝROČIE, ČO NÁS VO
VEKU 62 ROKOV NAVŽDY
OPUSTIL MILOVANÝ MANŽEL,
OTEC A STARÝ OTEC

VIKTOR KUZMA

KTO STE HO POZNALI,
VENUJTE MU S NAMI TICHÚ
MODLITBU A SPOMIENKU.

S ÚCTOU A LÁSKOU
SPOMÍNA CELÁ RODINA

SPOMIENKA

KEBY SA DALO ZAVOLAŤ
DO NEBA, POVEDAŤ, AKO
SMUTNO JE NÁM BEZ TEBA.
KEBY SA DAL VRÁTIŤ ČAS,
POHLADIŤ, POČUŤ TVOJ HLAS,
STRETNÚŤ SA S TEBOU ZAS.

DŇA 19. MARCA 2023 SI
PRIPOMENIEME 1. SMUTNÉ
VÝROČIE, ČO NÁS NAVŽDY
OPUSTILA MILOVANÁ
MANŽELKA, MAMA, STARÁ
MAMA, SESTRA

VERONIKA HAJASOVÁ

S LÁSKOU A ÚCTOU SPOMÍNAJÚ
MAMA, MANŽEL, SYNOVIA
MARTIN A LUKÁŠ S RODINAMI
A CELÁ OSTATNÁ RODINA

Obec Terchová,
Miestne kultúrne stredisko Terchová,
Farnosť Terchová

Nedeľa Božieho
Milosrdenstva

Veľkonočný koncert
venovaný pamiatke
sv. Jána Pavla II.

Podakovanie za lásku

účinkujú obyvatelia
Terchovej z generácie staršej
i mladšej a hostia

7. 4. 2024
o 16.00 h

v Diecéznej svätyni
svätých Cyrila a Metoda

súčasťou podujatia bude
autorská výstava
Veľvyslanectva Poľskej republiky
JÁN PAVOI II. A SLOVENSKO

www.terchova.sk
www.terchova.fara.sk

SPOMIENKA

POSIELAME TI POZDRAV
DO NEBÍČKA, KDE ODIŠLA
TVOJA KRÁSNA DUŠIČKA.
TVOJE SRDCE DOTÍKLO,
DO NEBA NÁM UTIEKLO.
CHÝBAŠ NÁM!

DŇA 20. MARCA 2024
UPLYNIE ROK, ČO ODIŠIEL
DO VEČNOSTI NÁŠ MANŽEL,
OCKO, STARKÝ A PRASTARKÝ

JOZEF HANULIAK

KTO STE HO POZNALI,
SPOMEŇTE SI NA NEHO
V MODLITBÁCH
DOPÍSANÝ BOL PRÍBEH
JEDNÉHO ČLOVEKA, KTORÝ
VŠAK NEKONČÍ, LEBO PRÍBEH
POKRAČUJE V NÁS...

Páter Rastislav Kršák, SVD

Obhajujme kresťanskú nádej skromne, s bázňou a dobrým svedomím

Rozhovor s pátrom Rastislavom Kršákom, SVD

Vo vianočnom vydaní obecných novín sme priniesli krátke predstavenie pátra **Rastislava Kršáka**, SVD, rodáka z Topoľčian, ktorý pôsobí v našej farnosti od septembra 2023 ako kaplán. Pri jednom predvianočnom stretnutí sme sa dohodli, že nebude na škodu veci uverejniť na stránkach nášho periodika aj rozhovor, v ktorom by páter Rastislav širšie predstavil okolnosti a súvislosti jeho cesty k rehoľnému povolaniu a poslaniu kňaza – misionára Spoločnosti Božieho Slova.

TERCHOVÁ: Detstvo a ranná mladosť sú obdobia, na ktoré azda každý rád spomína a sú základom aj mnohých našich rozhodnutí do budúcnosti. Aké myšlienky napadnú v pamäti Vás pri návrate do týchto, nazvime to bezstarostných čias?

Páter Rastislav Kršák: Jedným z najdôležitejších momentov bolo, keď som od staršieho mništranta zo základnej školy dostal pozvánku ministrovať. Začal som dosť neskoro – až v šiestej triede základnej školy. Na druhej strane to bol začiatok puberty. Do ministrovania som sa doslova zamiloval. Táto láska k liturgickej modlitbe mi zostala dodnes.

TERCHOVÁ: Kedy vo Vás dozrelo rozhodnutie stať sa kňazom? Kde a ako prebiehala následná formácia, a ako ste sa dostali k verbistom?

Páter Rastislav Kršák: Opäť s tým má dočinenie ministrovanie. Keď som začínal gymnázium, tak starší kamaráti ministrantí práve nastúpili do seminára v Bratislave. Čím viac som bol s nimi v kontakte, tým väčší som chcel slúžiť Bohu ako kňaz. Predo mnou bolo v seminári sedem chalanov z Topoľčian. Rozdiel bol len v tom, že som nikdy nechcel byť diecézny, ale rehoľný kňaz. Osobne som k rozhodnutiu dospel počas tretieho ročníka na gymnáziu. Mal som v tom čase na starosti asi 40 ministrantov v Topoľčanoch a bavilo ma organizovať ministranské stretnutia. V maturitnom ročníku mi dekan ponúkol možnosť, aby som šiel do seminára. Keďže v roku 1986 iná možnosť, ako sa legálne stať kňazom, nebola, tak som súhlasil. V druhom ročníku seminára som sa zoznámil so spolužiakom, ktorý bol tajne verbista. Cez neho som sa dostal do rehole, najprv tajne, po roku 1989 už oficiálne.

TERCHOVÁ: Spoločnosť Božieho Slova je misijne orientovaná rehoľná spoločnosť, ktorej členovia pôsobia na všetkých kontinentoch. Aj vy máte bohaté skúsenosti zo svetových misií. Podne najskôr na Papuu–Novú Guineu. Priblížte nám špecifiká misijnej práce v exotickvej Océánii...

Páter Rastislav Kršák: Na túto otázku sa nedá jednoducho odpovedať. Iná kultúra, iný jazyk, iné náboženské pozadie... Skoro všetko iné, než na čo som bol dovedty zvyknutý.

TERCHOVÁ: Dobré, páter, tak na podrobnejší pohľad na misie v Océánii si necháme samostatný priestor inokedy. Platí?

Páter Rastislav Kršák: Dobré, platí.

TERCHOVÁ: Z ďalekého sveta ste sa vrátili a pôsobili na neďalekej Morave, presnejšie vo farnostiach Nový Hrozenkov a Veľké Karlovice. Aké skúsenosti a poznanie Vám priniesla táto misia?

Páter Rastislav Kršák: Asi najhlbším poznaním bolo to, ako sa Česi, Moravia a Slezania stavajú ku kresťanstvu. Väčšina ľudí katolícke kresťanstvo odmieta, pričom žiadny iný typ kresťanstva väčšinou neprijali. Dôvodom je Ján Hus a všetko, čo sa okolo neho stalo. Možno aj násilná rekatolizácia zanechala negatívne dôsledky. A tak ľudia v Česku hľadajú. Zdá sa mi, že doteraz nie sú zmierení s upálením Jána Husa, a to má potom svoje dôsledky. Mal som ten dojem, že skoro nikomu a ničomu nedôverujú. V takej atmosfére sa veľmi ťažko evanjelizuje.

TERCHOVÁ: S akými pocitmi ste prijali rozhodnutie predstavených presunúť sa do Terchovej, kde verbisti pôsobia od roku 1975? Vedeli ste o našej farnosti čo-to, alebo ste išli do neznáma?

Páter Rastislav Kršák: Vedel som, že tu dlhé roky pôsobil páter Jozef Šabo, s ktorým som sa veľmi dobre poznal. Rovnako som vedel, že z Terchovej je dosť povolaní do kňazského stavu. Zároveň som si vedomý svojho zdravotného stavu a paušálne som chcel ísť kdekolvek v službe kaplána. Na viac som si netrúfal, lebo pri väčšej záťaži má zdravie tendenciu štrajkovať.

TERCHOVÁ: Ste u nás zhruba polrok. Dalo by sa povedať, že ste sa už v Terchovej udomácnili?

Páter Rastislav Kršák: Vzhľadom na to, že som skoro 10 rokov pôsobil na Morave vo veľmi podobnom prírodnom prostredí, tak som sa tu od počiatku cítil „ako doma“.

TERCHOVÁ: Ako by ste zhodnotili Vaše polročné skúsenosti s pastoračiou v Terchovej. Čo Vás teší a čo trápi?

Páter Rastislav Kršák: Teší ma, že viera medzi ľuďmi ešte nevymrela – v porovnaní s takou Bratislavou, kde som pôsobil 3 roky. Zároveň však cítim úpadok viery u mladších generácií. Súhlasím s biskupom Trstenským, že sme veľmi zanedbali pastoračiu rodín, a to sa začína neblaho prejavovať.

TERCHOVÁ: Duchovná služba veriacim býva často vyčerpávajúca a aj kňazi si potrebujú oddýchnuť. Ako dobíjate baterky Vy? Našli ste si už v Terchovej miesta, kde sa dá dobre zrelaxovať?

Páter Rastislav Kršák: Mám tri spôsoby ako relaxovať. Keďže mám prirodzenú tendenciu k domácejmu *kučerstvu*, rôzne malé opravy sú pre mňa jedným spôsobom relaxácie. Druhým spôsobom je ticho vlastnej izby, keď sa môžem venovať modlitbe, ďalej si študovať našu vieru a prehlbovať sa v nej. Ticho je pre mňa veľmi dôležité aj preto, že som v podstate introvert a čokoľvek spoločenské zo mňa veľmi čerpá energiu. Ticho je pre mňa ako nabíjačka batérií. Nuž a tretím spôsobom oddychu je cvičenie na stacionárnom bicykli. Dúfam, že keď sa počasie zlepší, budem sa môcť bicyklovať.

TERCHOVÁ: Na záver..., ak by ste chceli vyslať prostredníctvom našich novín nejaké pranie, respektíve posolstvo, aké by bolo?

Páter Rastislav Kršák: Použijem citát z Písma svätého: „...uctievajte sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhľíť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás. Robte to však skromne, s bážňou a dobrým svedomím“ – 1. list Petrov, 13. kapitola, verše 15-16.

Za rozhovor poďakoval Marián Zajac

FOTO autor

FOTOARCHÍV Rastislav Kršák

Pátri verbisti Rastislav Kršák a Peter Dikoš pôsobili spolu na Papue-Novej Guinei

Za pátrom Ľudovítom Fejom

Pán života a smrti si 4. februára 2024 povolal k sebe kňaza-misionára Spoločnosti Božieho Slova pátra Ľudovíta Feju. Narodil sa 10. novembra 1969 v Námestove, vyrastal v oravskej obci Lokca. Prvé rehoľné sľuby zložil 8. septembra 1995 v Nitre-Kalvárii, kde sídli provincia verbistov, doživotné sľuby presne o päť rokov neskôr na rovnakom mieste. Po završení štúdií filozofie a teológie na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity bol 23. júna 2001 vysvätený za kňaza.

V rokoch 2002–2005 účinkoval páter Ľudovít Feja ako misionár v Ekvádore, následne na Slovensku a v rokoch 2011–2013 opäť na juhoamerickom kontinente, tentoraz v Bolívií. Po návrate pôsobil krátky čas ako kaplán v Halenkove na Morave, v rokoch 2015–2018 bol kaplánom v Terchovej. Od roku 2019 pôsobil ako výpomocný duchovný vo Vidinej pri Lučenci.

Zádušná svätá omša, ktorú slúžil otec biskup Viliam Judák, sa konala 9. februára 2024 v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Nitre-Kalvárii. Následné pohrebné obrady sa uskutočnili na Cintoríne sv. Cyrila a Metoda na Cabajskej ceste v Nitre. Na pohrebe pátra Ľudovíta Feju, SVD, sa zúčastnili aj mnohí veriaci z Terchovej, aby tak vyjadrili vďaku veriacich našej farnosti za štvorročné pôsobenie medzi nami, za jeho entuziazmus a neochvejné ohlasovanie radostnej

evanjeliovej zvesti. Klaniame sa Božej prozreteľnosti a ďakujeme Bohu za dary, ktorými zosnulého v živote zahŕňal. Zároveň prosíme, aby mu bol milostivý i po smrti. Nech žije svätý Trojjediný Boh v ľudských srdciach.

-red-
FOTOARCHÍV SVD

Páter Feja počas pôsobenia v Bolívií

Páter Peter Dikoš oslávil 30. výročie kňazstva

Počas ostatných Vianoc uplynulo presne tridsať rokov, čo páter Peter Dikoš, SVD, prijal Sviatosť kňazstva a slúžil prímichnú svätú omšu. Obidve udalosti sa uskutočnili v Kostole sv. Cyrila a Metoda v Terchovej, dnešnej diecéznej svätyni, kde bol náš rodák v roku 1967 aj pokrstený.

Kňazskú vysviacku prijal Peter Dikoš 23. decembra 1993 z rúk svätiteľa, ktorým bol arcibiskup Ján Bukovský, SVD, vtedajší apoštolský nunciatus v Rumunsku, neskôr – ako vôbec prvý – apoštolský nunciatus v Rusku. O tri dni neskôr, na sviatok sv. Štefana (26. 12. 1993), sa vo vianočnej atmosfére konala aj prímichná svätá omša za hojnej účasti veriacich, spolubratov kňazov i rehoľných sestier. V súčasnosti pôsobí páter Peter Dikoš v Ríme, kde vykonáva mimoriadne zodpovednú funkciu generálneho prokurátora a právneho zástupcu Spoločnosti Božieho Slova.

K vyššie spomínanému jubileu chceme pátrovi Petrovi zablahoželať a popriať všetko najlepšie, najmä pevné zdravie, šťastie, životný optimizmus a veľa Božích milostí. Súčasne v modlitbách vyprosujeme ustavičnú ochranu nebeskej Matky Márie i jeho osobného patróna sv. Petra!

Koledníci Dobrej noviny z Terchovej

Dobrá novina 2023

Dňa 30. decembra 2023 sa 22 koledníkov, ktorí boli rozdelení do siedmich skupín, vydalo po Terchovej rozdávať radosť a ohlasovať Dobrú novinu o narodení betlehemskeho Dieťaťa-Božieho syna. Dobrá novina je tradičná celoslovenská kolednícka akcia vo vianočnom období, ktorú organizuje eRko. Z tohtoročnej zbierky poputujú finančné prostriedky na projekty pomoci do Južného Sudánu, jednej z najmladších, no zároveň najchudobnejších krajín sveta.

V terchovskej farnosti vyzbierali koledníci sumu 5867 eur. Pán Boh odpláť všetkým darcom i koledníkom!

-red-
FOTOARCHÍV Martin Štefanec

Za donom Kamilom Kutarňom

Pred Vianocami, presnejšie 15. decembra 2023, prišla od saleziánov smutná správa. Vo veku 72 rokov zomrel v levočskej nemocnici don Kamil Kutarňa, SDB, ktorý v službe Cirkvi a v Saleziánskej kongregácii prežil 46 rokov rehoľného a 40 rokov kňazského života. Svätá omša za zosnulého a pohrebné obrady sa konali 18. decembra 2023 v Kostole Nepoškvrneného Počatia Panny Márie v Spišskej Novej Vsi.

Dona Kamila si v Terchovej dobre pamätajú najmä miništranti, ktorí miništrovali koncom osemdesiatych a začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia. So saleziánskou charizmou od dona Bosca sa nám venoval ešte pred Novembrom 1989. Nezabudnuteľné ostane premietanie filmov o don Boscovi, sv. Dominikovi Saviovi, sv. Tarzícioví v sakristii nášho kostola po svätej omši, turistika po slovenských pohoriach či niekoľkodňové cyklopúte do Levoče, Šaštína alebo na moravský Hostýn. Aj neskôr, keď sme sa spolu občas stretli – napriek zdravotným či životným problémom, ktoré ho postretli a trápili –, nestrácal optimizmus a vieru, že sa to zlepší.

Za všetkých, ktorí dona Kamila, rodáka zo Zbudského Dlhého (okres Humenné), poznali a zažili s ním mnohé dobrodružstvá, sa chcem poďakovať za jeho nadšenie pre nás mladých a vysloviť nádej, že aj v srdciach, kde prevláda bolesť, dobrotivý Boh pomôže zahojiť rany. Odpočinutie večné, daj mu, Pane, a Svetlo večné nech mu svieti. Nech odpočíva v pokoji!

-zaj-
FOTOARCHÍV Jozef Kutarňa

Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine

(LXVII., LXVIII., LXIX.)

Kaplnky, kríže – Božie muky, sochy svätých či zvonice sú hojne rozosiate po celom terchovskom chotári. Popri cestách, v osadách, na kopcoch, pri domoch... Dodávajú miestam, na ktorých sa nachádzajú, ďalší rozmer. Ten človek pochopí, až keď sa na tom mieste zastaví, zamyslí, porozhliada a pomodlí. Tak ako zbožný terchovský umelec, ktorý v priebehu storočí roztrúsil svoje kamenné, drevené i železné artefakty po Terchovskej krajine, aby vydal svedectvo o dobe, v ktorej žil, a zanechal posolstvo pre súčasnosť. Preto sme sa rozhodli na stránkach obecných novín mapovať a približovať tieto zaujímavé miesta ako príspevok k lepšej orientácii a poznaniu našej-terchovskej histórie. V tomto čísle si bližšie predstavíme drevený vyrezávaný kríž v osade Podrozsutec, žulový pomníček v Starej doline vo Vrátnej a kamenný kríž pri závoze nad osadou Šmehýlovia.

Drevený kríž v osade Podrozsutec

Kríž sa nachádza pri vstupe do osady pri jaseňi, na ktorom je aj turistické značenie a informácie o osade (nadmorská výška atď...). Vertikálne rameno je vysoké 2,5 metra, horizontálne je široké 1,5 metra. Ramená zhora chráni šindľová sedlová strieška. Korpus Ukrižovaného je vyrezávaný z jaseňového samorastu a je vysoký 64 centimetrov. Vedľa kríža sa nachádzajú ešte dva menšie kameninové pomníky. Jeden je na pamiatku rodákov spod Rozsutca, druhý na

pamiatku Vladimíra Zaťka, ktorý zomrel v roku 2022. O uvedenom kríži, okolnostiach jeho výroby a postavenia, ako aj o ďalších súvislostiach nám zaujímavé informácie poskytli rodáci z tejto malebnej lokality – **Mária Jariabková**, **František Mucha** a dlhoročný chalupár a autor kríža **Dušan Mrmus**. Za ochotnú spoluprácu a čas im veľmi pekne ďakujeme.

Najskôr dajme slovo pani Márii Jariabkovej, rod. Mičovej, ktorá síce býva s rodinou dlhé roky vo Veľkej Čause pri Prievdzi, ale do rodného kraja pod Rozsutcom sa veľmi rada vracia a trávi tu voľný čas. „Naša osada pod Malým Rozsutcom nemala vysvätený kríž, ale pamätám sa, že ako malé deti sme sa so svojimi mamami chodievali modliť k Panne Márii. Bolo to väčšinou na prvú nedeľu v mesiaci, keď sa menili desiatky ruženca ‚karetky‘. Už nie je nikto, kto si pamätá, kde to bolo – možno aj na Solisku pri škole. Bohužiaľ, bola som ešte malá. Možno sa nájde niekto, čo si spomenie... Keď sme v roku 2005 zorganizovali

Autor kríža Dušan Mrmus

Podpisy účastníkov
vysvätenia kríža (2012)

s Olinkou Ďurnekovou stretnutie rodákov spod Rozsutca (prišlo 167 ľudí a máme to zdokumentované aj podpismi), tak nám tam kríž chýbal. Dušan Mrmus sa ponúkol, že ho vyhotoví. Trvalo odvtedy približne šesť rokov, kým sme kríž spolu s tabuľkou pre rodákov postavili a dali vysvätiť.“

Mária Jariabková spomenula kaplnku Panny Márie, ale vôbec si nebola istá, či bola v osade alebo na spomínanom Solisku. Keď som sa však stretol s Františkom Muchom a Dušanom Mrmusom, ktorí sú od pani Jariabkovej starší, obaja si kaplnku dobre pamätajú. „Jednoduchá skrinková kaplnka s Pannou Máriou sa nachádzala na jaseňi alebo javore – kúsok do osady pri chodníku, ktorým sa chodilo do Štefanovej,“ s istotou zalovil v pamäti Ferko Mucha, ktorému Dušan Mrmus súhlasne prikývol. Druhý menovaný nám teraz povie viac už o histórii samotného kríža, ale nielen o ňom...

„Dolina, v ktorej sa nachádza osada Podrozsutec, spája na pomerne malom území toľko prekvapujúcich a vzácnych dojmov – hlavne zo života ľudí, ktorí tu našli zmysel života pre seba a svoje rodiny. Obyvatelia tejto osady tu mali neľahký život. Odlúčení od civilizácie, boli odkázaní len na svoju prácu a prípadnú pomoc susedov. No prišli roky, keď muži odchádzali za prácou do väčších miest a postupne ich nasledovali aj rodiny. Osada do istého času pustla. Osirelé drevenice začali postupne odkupovať noví majitelia za účelom rekreačného využitia. Len tri drevenice z desiatich ostali vo vlastníctve potomkov pôvodných majiteľov. Vždy, keď prichádzala jeseň, tak moja manželka Vierka spolu s pani Marienkou Jariabkovou a pani Hankou Lutišanovou zapalovali sviečky, spomínali a modlili sa za tých, ktorí odišli do večnosti. Pri tejto príležitosti Marienka vždy spomenula, že by bolo pekné, keby sa na tomto mieste postavila nejaká schránka so sochou Panny Márie. Moja žena sa hneď ponúkla, že sa spýta mňa, či by som vedel niečo vytvoriť. Ja som súhlasil a rozhodol sa urobiť kríž. A tak na jeseň 2011 som začal tvoriť počas dlhých zimných večerov kríž, ktorý je zhotovený z lipového dreva. Lipa

rástla v tejto osade a po zrezaní mi ju zviezol na traktore už nebohý Jožko Mažgút zo Soliska. Ako by mal kríž vyzerať, som sa inšpiroval na Symbolickom cintoríne pod Ostrvou neďaleko Popradského plesa vo Vysokých Tatrách, kde som bol na stretnutí JAMES-u. Tam som videl na krížoch rôzne symboly – kalich, ratolesť, hviezdu, grécke písmená alfa a omega, JHS... Vyrezal som tieto symboly do hranolových ramien kríža; niekedy mi pri tom pomáhala aj vnučka Ninka Mária. Kríž bol napokon postavený 3. októbra 2012. Postavil ho Juraj Jariabka pred vstupom do osady a ženy krásne upravili okolie. Slávnostné vysvätenie zabezpečila pani Marienka s plnou parádou – hrala pritom terchovská Ťažká muzika. Za prítomnosti rodinných príslušníkov, priateľov a hostí odslúžil svätú omšu pán farár Pavol Kruták.“

Po týchto slovách Dušan Mrmus ešte krátko zauvažoval nad témou kríža: „Kríž... Správanie sa človeka ovplyvňuje množstvo faktorov. Všetko sa dá povedať slovným spojením 'každý si nesie svoj vlastný kríž'. Postaviť sa tvárou v tvár zverenému krížu, to je na každom z nás. Je čas zamyslieť sa nad symbolom kríža, je čas zamyslieť sa nad vlastným krížom. Tento symbol v sebe ukrýva nekonečné množstvo príbehov. Chce posunúť naše myslenie, naše správanie v prospech nás všetkých – v prospech človeka vedľa mňa. Deštrukcia aktivity zneužívaním podstaty kríža nech je výkričníkom do budúcnosť.“

Pomníček v Starej doline

Tento malý a nenápadný (zrejme) žulový pomníček, vysoký 30 a široký 20 centimetrov, sa nachádza asi 100 metrov od turistického smerovníka umiestneného pri hlavnej ceste pod parkoviskami ku kabínkovej lanovke a Chate Vrátna – v smere na sedlo Za Kravarským. Je osadený v blízkosti miesta, kde 15. januára 1978 naposledy vydýchla po dlhom páde s tragickými následkami Anna Čechová z Prahy-Podolí, ktorá prišla do Malej Fatry s partiou mladých turistov na zimnú lyžovačku.

Hanička
Čechová

Pomníček v Starej doline.

Do pomníčka je vytesané: HANIČKA ČECHOVÁ 20. 3. 1958 – 15. 1. 1978. Dnes už písmená a číslice nie sú vidieť, tak sme si pomohli hmatom...

Pri pátraní po informáciách k tomuto príbehu mi ochotne pomohli Juraj Ondruš, Tomáš Dikoš, Juraj Akantis, Ivetka Hanuliaková a Marián Matušek, ktorým za spoluprácu ďakujem. **Marián Matušek**, dlhoročný náčelník Horskej služby, deň po tragédii dokumentoval s kolegom Ondrom Mestickým spomínané nešťastie. Tento zápis s náčrtom pádu v teréne, slovným popisom a fotodokumentáciou sa nachádza v archívnej knihe horských záchranárov v Malej Fatre. Preto som Mariána oslovil, aby nám priblížil okolnosti nešťastia.

„Na druhý deň po tragédii sme s kolegom Ondrom Mestickým vyrazili do terénu dokumentovať tragický prípad. V deň, keď sa to stalo, prišli do Chaty Vrátna mladí turisti z Čiech. Ešte ten istý deň sa vyviezli lanovkou hore a išli zlyžovať lyžiarsku túru č. 4 z Bublenu do Starej doliny. Podtraverzovali Pekelník. Lenže terén bol zľadovatený a v najprudšom mieste došlo k pošmyknutiu a dlhému pádu do Starej doliny. V dokumentácii je trasovanie pádu vyznačené. Hanička Čechová padala nekontrolovane neuveriteľných zhruba 1700 metrov až do doliny, pričom za ňou ostávali po nárazoch polámané mladé *smrečky*. Na následky zranení, hlavne v oblasti brušnej dutiny, napriek privolaným službukonajúcim kolegom napokon skonala...“

K miestu, kde pomníček stojí, si vytvoril blízky vzťah aj **Juraj Akantis**, ktorý raz za čas ide na to miesto, zapáli sviečku a v tichu hôr medituje. V čase nešťastia býval s rodičmi v bytovke pri Chate Vrátna. I on si zaspomínal na túto udalosť, hoci bol len dieťa: „Mal som vtedy iba tri roky, ale vnímal som, ako to zasiahlo ľudí dookola. Z rozprávania rodičov som neskôr počul, že partia mladých českých turistov – lyžiarov čakala v Chate Vrátna, kým sa nevymení turnus s predošlými ubytovanými. Možno boli nedočkaví, a tak sa rozhodli skrátiť si čas lyžiarskou túrou. Žiaľ, ukázalo sa to ako unáhlené rozhodnutie... Odmala som k tomu pomníčku chodieval s otcom pri prechádzkach Vrátnou, a ostalo mi to, aj keď tu už nebývam“ – dokončil svoje rozprávanie Juraj, ktorý pracuje ako horský záchranár v HZS Malá Fatra.

Záverom uvediem, že meno Haničky Čechovej je uvedené aj na tabuli obetí horských nešťastí v Malej Fatre na Symbolickom cintoríne vo Vrátnej, ktorý vznikol v roku 1998.

Kamenný kríž nad osadou Šmehýlovia

Neveľký 60 centimetrový kamenný kríž z terchovského pieskovca sa nachádza na ľavej strane hlbokého a prudkého závozu, ktorý vedie z osady Šmehýlovia na Šmehýlovský vrch a Majeríčku. Označuje blízke miesto tragickú udalosť po páde z traktora Zetor 35, pri ktorej pred vyše 50 rokmi, 15. júla 1973, zomrela pani Pavlína Marunová. Mala vtedy len 45 rokov. Letopočet úmrtia a iniciály zomrelej sa nachádzajú aj na kríži, ktorý dopĺňa keramický korpus Ukrižovaného.

Pri dokumentovaní tohto kríža mi svojimi informáciami ochotne pomohli Ladislav Maruna, Ivetka Hanuliaková, Ján Podhorský a najmä pán Miroslav Balát – zať zomrelej Pavliny Marunovej, ktorý kríž v roku 2013 na mieste osadil. Hovorí **Miroslav Balát**: „Na Terchovskom cintoríne, kde sú pochovaní svokrovci a od roku 2014 aj moja manželka Hanka, bol kedysi starý kamenný pomník predkov od Šmehýlov. Keď sa išiel robiť nový, tak ten pôvodný sme odviezli. Je to pekná kamenárska robota, škoda by ho bolo len tak vyhodiť. Jeden kváder z pomníka sme dali Štefanovi Hanuliakovi-Habarnikovi, ktorý z neho vyhotovil kamennú vázu do nášho kostola. V roku 2013 som vrchnú časť pomníka – kríž vyviezol traktorom na miesto, kde tragicky skonala manželkina mama, a osadil ho blízko miesta nešťastia na jej pamiatku. Bolo to aj želanie manželky Hanky.“

Marián Zajac

FOTO Ján Vantúch, František Mucha, Marián Zajac

Terchovská knižnica v roku 2023

Obecná knižnica, ktorá patrí pod Miestne kultúrne stredisko v Terchovej píše svoju históriu už niekoľko desaťročí, no od roku 2015 ju začala písať v nových moderných priestoroch v nadstavbe obecného úradu. Vďaka projektom z Fondu na podporu umenia (FPU) prešla viacerými zmenami – nový nábytok, akvizícia na nákup knižničného fondu... Aj v roku 2023 nám bol schválený projekt na nákup nových kníh, tentoraz v sume 2200 eur. Obecný úrad pravidelne prispieva 400 eurami, ostatné nákupy sme "vykryli" zo zápisného a z poplatkov za omeškanie. Vďaka podpore FPU pribudlo do knižnice 225 nových kníh, z vlastných zdrojov sme zabezpečili 66 titulov, štyri knihy nám boli do knižnice darované. Všetky knihy kúpené z projektu FPU boli riadne zapísané do zoznamu a označené logom fondu.

Knihy sme ako po iné roky nakupovali s pomocou našich čitateľov, ktorí už tradične avizovali, o aké tituly majú záujem. Išlo predovšetkým o beletriu pre dospelých, lebo tí prichádzajú do knižnice najčastejšie. Najväčší záujem bol o nové detektívky (Bryndza, Läckbergová, Fitzek, Wesolowski, Dán, Ahnhem, Borjlingovci, Karika, Marsonsová, Galbraith, Horst...), ďalej to boli historické knihy (Gregory, Kane, Afsharová, Pronská, Brestenská, Millerová...), knihy zo súčasnosti pre ženy (Macháčová, Gillerová, Keleová-Vasilková, Rileyová, Owensová, Riversová, Sparks...). Pre deti to boli ďalšie knihy od obľúbeného autora Walliamsa, ďalej Jobusa, Futovej, Štelbaskej, Tolkiena, Petra Stoličného (poučné Príbehy s opicou Škorickou), príbehové knihy o zvieratkách, komiksy. Nakúpili sme tiež niekoľko náučných kníh pre deti i dospelých.

Knižnicu navštívilo v roku 2023 spolu 1966 čitateľov, aktívnych čitateľov bolo 240. Obecná knižnica ponúka vo svojom fonde spolu 11647 knižničných jednotiek, z ktorých si čitatelia minulý rok zapožičali 5834 titulov.

Od apríla 2023 sú zmenené výpožičné dni na pondelok, utorok a piatok. Tešíme sa na Vašu návštevu v Obecnej knižnici v Terchovej!

Alena Cingelová

Prezidentské voľby 2024

Vážení občania, prinášame vám dôležité informácie pre voliča ohľadom prezidentských volieb 2024.

Dátum a čas konania volieb

Voľby prezidenta Slovenskej republiky sa konajú v sobotu 23. marca 2024 od 7.00 do 22.00 h. Ak v prvom kole volieb ani jeden z kandidátov na prezidenta SR nezíska nadpolovičnú väčšinu platných hlasov voličov, bude sa druhé kolo volieb konať v sobotu 6. apríla 2024 od 7.00 do 22.00 h.

Právo voliť

Právo voliť prezidenta Slovenskej republiky má občan Slovenskej republiky, ktorý má právo voliť do Národnej rady SR, t. j. občan SR, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Podrobnejšie informácie ohľadom voľby prezidenta Slovenskej republiky sa môžete dozvedieť na www.terchova.sk

-OcÚ-

Ján Chryzostom Korec (uprostred), 1. júl 1990

Storočnica kardinála Jána Chryzostoma Korca

Rodák z Bošian uzrel svetlo sveta 22. januára 1924 a jeho pohnutý životný príbeh sa uzavrel 24. októbra 2015 v Nitre, kde je v Katedrále – Bazilike svätého Emeráma pochovaný. Osobnosť tohto vzácneho človeka má výraznú spojitosť aj s našou obcou.

Dňa 1. júla 1990 nechýbal na pamätných prvých Cyrilometodských dňoch v Terchovej. Celebroval vtedy slávnostnú svätú omšu v Kostole sv. Cyrila a Metoda – dnešnej diecéznej svätyni. Okrem toho požehnal na sviatok slovanských apoštolov vrch Oravcove, miesto sviatočných bohoslužieb, ako i celé budúce dielo konané ku cti spolupatrónov Európy. Odvtedy vyrástol na pútnikom vrchu Oravcove kamenný Miléniový Cyrilometodský kríž i originálna kamenná Krížová cesta.

Trinásteho júla 2015 si otec kardinál prevzal v Nitre symbolickú Cyrilometodskú knihu zo skla, ktorú mu udelili organizátori Cyrilometodských dní v Terchovej. Za všetko, čo kardinál Ján Chryzostom Korec urobil pre zachovanie a šírenie duchovného a kultúrneho dedičstva na Slovensku, vrátane Jánošíkovho kraja, mu obecné zastupiteľstvo

s vďakou udelilo Čestné občianstvo Terchovej in memoriam, ktoré prevzal 2. júla 2017 jeho nástupca na biskupskom stolci Mons. Viliam Judák pred sv. omšou na 28. ročníku Cyrilometodských dní. Zároveň vtedy posvätil aj pamätnú bronzovú tabuľu venovanú kardinálovi Korcovi, ktorú spoločne odhalili jeho synovec Jozef Korec a starosta Terchovej Jozef Dávidík.

Pri nedožitom stom výročí narodenia veľkej osobnosti slovenského národa si dovoľme uverejniť vzácný list, ktorý Ján Chryzostom kardinál Korec napísal v Nitre 7. júna 2013 – na sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Adresoval ho našej farnosti, vedeniu obce a všetkým veriacim Terchovej.

S veľkou úctou sledujem už viac ako dvadsať rokov Cyrilometodské slávnosti u vás v Terchovej. Spomínam si na prvú z týchto slávností v roku 1990. Vtedy som na vaše pozvanie mal na sviatok sv. Cyrila a Metoda

slávnostnú svätú omšu, koncebrovanú s vašim nezabudnuteľným pátrom Jozefom Šabom, SVD. On rozvinul predo mnou vaše spoločné plány cyrilo-metodských osláv pre budúce roky. V tomto duchu som na vašu žiadosť posvätil vrch Oravcove od brány vášho kostola i všetky plány s týmto vrchom.

Dnes je už vybudovaná krásna Krížová cesta, na ktorej vrchole stojí prekrásny kríž, a tisíce veriacich klakajú pri pobožnostiach od zastavenia k zastaveniu až ku terchovskej Golgote. Ku každoročnej výslovne náboženskej časti ste postupne pripájali aj nové časti kultúrne, dramatické, hudobné a iné.

Cyrlometodské slávnosti v Terchovej sa rokmi stávali podujatím pre celé Slovensko. Terchová sa stávala postupne cyrilo-metodským duchovným i kultúrnym bohatstvom nás všetkých. Viackrát som sa zúčastňoval tohto terchovského sviatku aj ja z Nitry.

Vyprosujem vám v ďalšom rozvíjaní tohto bohatstva mnoho milosti a požehnaní. A na tieto úmysly sa za našu Terchovú modlím.

Váš Ján Chryzostom kardinál Korec

Marián Zajac
FOTO Filip Lašut

Mons. František Rábek oslávil životné jubileum

Dňa 17. februára 2024 oslávil významné životné jubileum, 75 rokov, ordinár Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky František Rábek. O rodákovi z Močenka, odkiaľ s najväčšou pravdepodobnosťou pochádzal aj sv. Gorazd – tiež biskup, by sme v spojitosti s Terchovou mohli napísať mnoho strán.

Už ako nitriansky pomocný biskup, keďže do roku 2008 bola Terchová súčasťou Nitrianskej diecézy, k nám prichádzal udeľovať sviatosť birmovania, ale i slúžiť sv. omše počas Cyrilometodských dní.

Od roku 2003 stojí na čele Ordinariátu OS a OZ SR a pastoračne pôsobí nielen medzi vojakmi, policajťmi, v Zbore väzenskej a justičnej stráže, Slovenskej informačnej službe, Hasičskom záchrannom zbore, Colnej správe, ale aj v Horskej záchrannej službe, ktorá má v Terchovej sídlo pre Oblastné stredisko Malá Fatra a okolie. Aj preto k nám rád zavíta, aby povzbudil i požehnal horských záchranárov a ich rodiny. Mnohokrát odslúžil svätú omšu na Symbolickom cintoríne vo Vrátnej, alebo počas dovolenky pookrial s priateľmi a známymi pri hubárčení, respektíve na turistike po malofatranských končiaroch.

Nezabudnuteľným dátumom iste ostane 21. október 2012, keď bol v terčovskom chráme sv. Cyrila a Metoda aj jeho zásluhou slávnostne vyhlásený svätý Ján Pavol II. za patróna horských záchranárov na Slovensku. Pri vyššie uvedených udalostiach bol blízky spolupracovníkom otca biskupa Františka aj vtedajší náčelník HZS Malá Fatra a dnes zástupca starostu Terchovej Juraj Ondruš, ktorý sa mu pri návšteve a slúžení eucharistie na minuloročných Cyrilometodských dňoch prihovril týmito úprimnými slovami:

„Vaša excelencia, ordinár Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky, drahý otec biskup Mons. František Rábek

ESTO FIDELIS USQUE AD MORTEM

Ako svoje biskupské heslo ste si zvolili slová, ktoré vzkriesený Pán povedal biskupovi Polykarpovi v Apokalypse a v preklade znamenajú *Buď verný až do smrti*. Byť verný až do smrti. S môjho poznania Vás si dovoľm tvrdiť, že toto heslo žijete do bodky. Každé písmeno vo Vašom hesle stojí na pevných základoch Vašej neochvejnej viery a tvrdej nepretržitej práce v službe Bohu a ľuďom. Vymenovať všetky ocenenia za Vašu prácu a publikácie, ktoré ste vydali, by bolo na ďalších desať minút, ale o Vašom duchovnom rozmere sa vo všetkej úcte voči Vám neodvážim hovoriť.

Poznáme sa už dvadsať rokov a po čase, v ktorom sme spolupracovali v Ordinariáte, ktorý je s Božou pomocou Vaším dieťaťom, lebo ste pri ňom od jeho vzniku, sa na Vás nepozerať už iba ako na svojho otca biskupa. Vidím vo Vás človeka, priateľa, ktorého je darom poznať. Človeka, ktorý ešte v súčasnosti raz týždenne behá 20 kilometrov – v jednom kuse, človeka, ktorý pravidelne cvičí s činkami v duchu hesla v zdravom tele zdravý duch. Človeka, ktorý miluje hory a ľudí v nich. Človeka, ktorý vždy zdvihne telefón a pomôže; sám dobre viete, že keď Vám volám, vždy niečo potrebujem. Človeka, ktorý pri

svojich túrach vo Vrátnej nikdy neobišiel HZS, aby sa stretol a porozprával so záchranármi. To, že HZS má za patróna Jána Pavla II., je Vaša zásluha a sme pyšní, že sa to udialo práve v tomto chráme 21. októbra 2012.

Drahý otec biskup, v mene obce Terchová a jej veriacich ďakujem, že ste si vo svojom nabitom programe našli čas, odslúžili túto svätú omšu a prispeli tak svojou účasťou k dôstojnej oslave našich patrónov svätých Cyrila a Metoda. Pán Boh zaplať!“

K týmto slovám na záver pripájame jubilantovi od obyvateľov i farníkov Terchovej srdečné blahoželanie a prajeme hojnosť Božích milostí, pevné zdravie a stálu ochranu nebeskej Matky Márie.

Ad multos annos, drahý otec biskup František!

Marián Zajac

FOTO Milan Kosec

Prihovor zástupcu starostu Juraja Ondruša otcovi biskupovi Františkovi. CMD 2023

Starobylá terchovská veselica – humno na Ploštínách (prvá polovica 40. rokov minulého storočia). FOTOARCHÍV Ladislav Rybár

Napísali o knihe Terchovská muzika

REFLEXIE

Pri príležitosti 10. výročia zápisu do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO vyšla v decembri 2023 historicky prvá knižná monografia o prvku Terchovská muzika. Vydanie diela okrem internetu a sociálnych sietí okamžite reflektovali aj rozhlas (RTVS), televízia (RTVS, TV Noe) i printové médiá (Žilinský večerník, MY Žilinské noviny, Slovenské národné noviny, Orol tatranský...). Články, ktoré vyšli tlačou neskôr, respektíve boli medzičasom poslané redakcii našich novín elektronicky, zverejňujeme v dvoch pokračovaniach.

Úžasné dielo

Terchovská muzika už celé decénium dokazuje, že je v UNESCO zaslúžene. Zanietení ľudia od laikov, nadšencov, cez interpretov až po odborníkov a samosprávu sa o ňu snažia čo najlepšie postarať. Tým pádom nám tento strom, zakorenený pevne v dedičstve predkov, košatie, rastie a jeho výhonky sa ťahajú na všetky umelecké a žánrové svetové strany. Významným míľnikom na tejto ceste je aj knižná monografia.

Dňa 5. decembra 2023 sme nielen my (terchovskí muzikanti) dostali do rúk vzácny dar – historicky prvú knižnú monografiu venovanú Terchovskej muzike od

autora **Petra Cabadaja** a vydavateľa **Obce Terchová**. Držiac ešte „teplú“ knihu v ruke sa mi pripomenula nechuť na povinné čítanie sterilných monografií zo študentských čias. Či azda aj toto nie je len dielo „do police“? Našťastie, Peter spolu so všetkými zainteresovanými uchoпил túto výzvu bravúrne. Z obrovského penza informácií sa mu podarilo prerozprávať dobrodružný príbeh – rovnako ako terchovskí muzikanti splietajú svoje cifry a melódie pesničiek. Prím hrá kompendium historických, odborných, umeleckých aj životopisných informácií, odľahčených rôznymi zaujímavosťami a súvislosťami zo zákulisia. Samotného ma prekvapilo, koľko som toho o terchovskej muzike nevedel, hoci sa jej venujem už 22 rokov. Dôležitú rolu hrá i robustný poznámkový aparát spolu s pramenným a mediálnym registrom, kde si záujemcovia môžu dohľadať ďalšie podrobnosti. Tomuto kontrujú objavné historické zábery, fotografie, ocenenia, repliky, plagáty a ilustrácie z mnohých umeleckých sfér. Zdanlivo vizuálne nesúrodú paletu materiálov okulahodiaco skrotil výtvarník **Ján Novosedliak**, ktorý mal na starosti grafický dizajn diela. Poveštná basa tvrdí muziku. Pre mňa je to v tomto prípade cit a človečina autora, ktoré sa vinú celou

knihou. Najlepšie to vyjadruje citát: „Terchovské srdce... dokázalo harmonicky biť, keď sa svojho milovaného nástroja chopili ľudia, pre ktorých bol vzťah k dedovizni a otcovizni doživotnou posvätnou kategóriou”.

A že je v hudobnej monografii málo nôt? Nuž, publikácia vyšla v 21. storočí, a preto vám terchovská muzika zaznie priamo z jej stránok prostredníctvom QR kódov a smartfónu. Teším sa z reprezentatívnej knihy a chcem sa poďakovať autorovi Petrovi Cabadažovi, kolektívu spolupracovníkov a vydavateľovi za úžasné dielo, ktoré nesmie chýbať v žiadnej bibliotéke milovníka Terchovej a jej kultúry.

Vladimír Moravčík
terchovský muzikant
(Nebeská muzika)

Muzika, ktorá dáva silu žiť

Keď si zamilujete Terchovú ako ja, budete o nej písať či rozprávať len v superlatívoch. No za 20 rokov, čo chodím do Terchovej, si už môžem, dúfam, dovoliť o nej napísať. Keď si spočítam, koľkokrát za dvadsať rokov som bol v Terchovej, vyjde mi číslo 120. A to je číslo, keď som ako folklorista vystupoval v programe Ondreja Dema pri príležitosti 120. výročia prvej písomnej zmienky o terchovskej muzike. Krásny vydarený program, s priamym vysielaním Slovenského rozhlasu, ako vždy. Vtedy som povedal na javisku myšlienku, ktorá platí dodnes a bude platiť stále: „...Keď Pán Boh ďalej delil svet (prvý bol Zemplín a zemplínska pieseň), povedal, že tu bude Terchová a tu bude hrať najkrajšia muzika...” No keď sa to stalo a prvok Terchovská muzika dostal za tú svetovosť UNESCO, riaditeľ miestnej kultúry Rudo Patrňciak mi povedal, len aby sme vedeli s tou krásnou farchou aj dobre naložiť. A že sa s tou „krásnou farchou” dobre nakladá, to bravúrne vyjadril v knihe Terchovská muzika: Desať rokov zapísaná v UNESCO jej autor Peter Cabadaž.

Človeku sa tisnú slzy šťastia do očí a povie si – veď to je len muzika! Áno, ale ona nám dáva silu žiť!!! Ja píšem vo svojej rozpracovanej knihe o Zemplínskej piesni: Povedzte, vážení priatelia, milovníci folklóru a tradícií, môže byť ľudová pieseň bez muziky? Môže byť ľudová muzika bez piesní? Môže byť ľudový tanec

Terchovská muzika je skutočne svetová!

So záujmom, ba až dychtivo som si prečítal poslednú knihu Petra Cabadaža Terchovská muzika. Hneď na úvod musím konštatovať, že stretnutie s týmto dielom bolo pre mňa neopakovateľným zážitkom, spojeným s naplnením viacerých zmyslov – od očakávaného čuchového vnemu (milujem typickú vôňu novej knihy), cez príjemne prekvapujúci vizuálny zážitok v podobe moderného a technicky vyspelého spracovania obalu a dizajnu knihy, až po naplnenie ducha jej v mnohých smeroch prekvapujúcim, náučným a inšpiratívnym obsahom, ponúkajúcim tradičné, ale aj (pre mnohých iste) netušené chute fenoménu zvaného Terchovská muzika.

Kniha je precízne poskladanou a mimoriadne pútavou formou prezentovanou mozaikou poznatkov o histórii, vývoji a inštrumentáriu tejto unikátnej podoby ľudovej tvorivosti, o jej významných interpretoch, formách, prejavoch a vplyvoch – doplnenou autentickými

Balátovská muzika zo Štefanovej v roku 1957.
FOTO Karol Skřípský

bez ľudovej piesne? Keď sa spoja, niet väčšej sily pre potešenie, ako práve pieseň a muzika. A ja som pri vyššie spomenutom 120. výročí povedal, že Terchovská muzika sa vtedy zosobášila so Zemplínskou ľudovou piesňou. Dnes vieme, akou silou je Terchovská muzika s terchovskou piesňou, a aká sila je v Zemplínskej piesni so zemplínskym tancom. Sme jedna veľká ľudová rodina, ktorá týmto darmi bude vládnuť svetom. Svetom lásky človeka k človeku, svetom folklóru, svetom pokory a mieru.

Michal Klima
Michalovce

dobovými fotografiami umocňujúcimi celkový zážitok z čítania, a súčasne umožňujúcimi čitateľovi vnímanie genia loci zrodu a ďalšieho výskytu prvku. Až do chvíle, keď som mal tú česť spoznať toto Petrove dielo, som sa ako človek žijúci priamo v „rodisku“ terchovskej muziky a od útleho detstva venujúci sa jej interpretácii neskromne domnieval, že ju poznám pomerne dobre. Opak je však pravdou. Už po prvom prečítaní knihy som s úžasom objavil najmä neskutočný inšpiračný potenciál, ktorým fenomén Terchovskej muziky disponuje a ktorý zanechal takú výraznú stopu v mnohých dielach z rôznych oblastí umenia – či už ide o umenie výtvarné, filmové alebo literárne.

Osobitne by som chcel vyzdvihnúť podrobné zmapovanie výskytu prvku na Slovensku, ako aj v iných častiach našej zemegule. Ak je v zmysle legendy terchovská zem pozostatkom zatúlanej nebeskej hviezdy, ktorú obývajú jej dvorní hudobníci, Petrova kniha je dôkazom, že

hranice „terchovskej zeme“ je v tomto kontexte potrebné kresliť naprieč viacerými kontinentmi. Bez okolkov tak možno tvrdiť, že Terchovská muzika je skutočne svetová!

Knihu vrelo odporúčam každému, kto sa čo i len trošku zaujíma o terchovskú muziku, ako i ľuďom, ktorí o nej ešte nikdy nepočuli. Dielo má totiž ambíciu i schopnosť prebudiť v čitateľovi nielen túžbu poznať a spoznať ju, ale súčasne kniha ponúka

aj možnosť tému bližšie skúmať a čerpať z nej inšpiráciu pri akýchkoľvek prejavoch tvorivosti ľudského ducha.

Petrovi Cabadajovi z úprimného srdca za toto knižné dielo ďakujem.

Martin Dikoš

terchovský muzikant
(Nebeská muzika)

Komplexne spracovaná téma

Monografia je historicky prvou knihou o prvku Terchovská muzika. Vyšla pri príležitosti 10. jubilea jej zápisu do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Dielo komplexne sumarizuje historický vývin, súvislosti a dôvody postupného fantastického celosvetového uznania ľudovej hudobnej kultúry Terchovej. Zároveň je kniha poctou všetkým generáciám ľudí z Terchovej a okolia, ktorí zachovali poklady predkov pre súčasný svet. Patrí im za to obrovská vďaka!

Autor knihy Peter Cabadaj napísal množstva článkov a štúdií o Terchovej, jej osobnostiach, Jánošíkovom kraji, pričom danú tému komplexne zaraďuje do širších národných súvislostí a kontextov. Ako spisovateľ a publicista významne prispel svojimi početnými publikáciami k celoslovenskej propagácii tunajšej ľudovej kultúry a jej výrazných protagonistov, ako aj histórie i súčasnosti obce. Terchovský rodák Peter Cabadaj vie presne definovať identitu človeka, ktorá je formovaná materinskou rečou, zvykmi a nehmotnou (duchovnou) kultúrou, v obkolesení ktorej vyrastá. Dobre pozná terchovských muzikantov, ktorí sú hrdí na svoj pôvod a túto osobnostnú identitu si celoživotne starostlivo chránia, strážia a prehlbujú.

Som rád, že monografia bola napísaná a vydaná, lebo celý svoj život naplno žijem s ľudovou hudbou kraja Jánošíka. Toto je vôbec prvá kniha zaoberajúca sa konkrétne a obsiahlejšie terchovskou muzikou a interpretmi, ktorí ju hrali a hrajú. Zvlášť ma teší, že som mohol byť ako terchovský muzikant osobne prítomný 5. decembra 2013 v azerbajdžanskej metropole Baku pri zápise prvku do UNESCO. A nielen pri tom. Vlastne od

začiatku až do konca som bol súčasťou procesu začlenenia Terchovskej muziky aj do slovenského zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva v roku 2011.

Veľmi si vážim, že som mohol prispieť svojimi znalosťami k vzniku dôležitého diela, a že sa do knihy dostali aj muzikanti a muziky, ktoré nie sú až také populárne a známe. Prekvapilo ma, aký obrovský záber má naša muzika vo svete. Hoci sa členovia terchovských hudobníckych rodov rozprchlí, dokázali vždy v nejakej podobe a forme s muzikou rodnej obce zotrvať. V knihe figurujú mnohé osobnosti neoddeliteľne spojené s touto muzikou, pričom ma veľmi teší, že vrcholom domáceho „terchovského programu“ Jánošíkových dní je vystúpenie Terchovského symfonického orchestra a zboru. Hrdo si v ňom zahrajú a zaspievajú všetci, pre ktorých je terchovská muzika neoddeliteľnou súčasťou života.

Napísať knihu Terchovská muzika istotne nebola ľahká úloha. Preto autorovi Petrovi Cabadajovi patrí môj veľký obdiv. Páči sa mi, s akým entuziazmom sa do toho pustil. Nevytvoril síce encyklopédiu, kde je veľa faktov, ale napísal monografiu, v ktorej tému komplexne spracoval a zhodnotil. Možno sa mu lepšie robila aj preto, že je výborným znalcom terchovskej národy a zároveň i muzikantom – Terchovcom. A mňa bude vždy hriať pri srdci, že som mohol byť spolutvorcom diela.

Vincent Krkoška

terchovský muzikant
(Ťažká muzika)

Terchovskí muzikanti v Terchovskej galérii umenia na programe venovanom 10. výročiu zápisu Terchovskej muziky do UNESCO. FOTO František Mucha

Odkaz ďalším generáciám

Na viditeľnom mieste mám položenú knihu, na ktorej obálke je veľkými zlatými písmenami nápis TERCHOVSKÁ MUZIKA. Mám ju aj s venovaním od autora Petra Cabadaja. Dobré ho poznám, veď dlhé roky spolupracujeme, a poznám aj jeho prácu so slovom. Ale i napriek tomu – pri prvom dotyku ma ovládol pocit veľkej zvedavosti, ako sa ujal danej témy.

Hneď na prvý pohľad vidieť, že ide o dielo, ktoré objasňuje z pohľadu histórie veľkú tému. Je to historicky prvá monografia o vzniku, uchovávaní, zveľadovaní, odovzdávaní a šírení nášho kultúrneho dedičstva, ktoré svet ocenil zápisom do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Autor Peter Cabadaj si dal mimoriadne záležať na obsahu a náplni tohto diela. Zozbieral množstvo údajov, historických prameňov, spomienok, súvislostí, svedectiev a fotografií, ktoré majstrovským spôsobom, jemu vlastným, uložil do jednotlivých kapitol. Čitateľovi tak ponúka dielo, ktoré komplexne mapuje UNESCO ocenený prvok s názvom Terchovská muzika.

Bohatý obsah monografie graficky dotvoril Ján Novosedliak. Jeho výtvarne cítenie, dobrý vkus a majstrovská zručnosť dávajú knihe vážnosť, rešpekt a vyvolávajú obdiv k vzácnemu dielu.

Pri listovaní v monografii nachádzam množstvo osobností a kolektívov, s ktorými som spolupracoval. Mnohým vďačím za ich priateľstvo, kooperáciu a ochotu spoločne sa podieľať pri tvorbe, prezentácii a dokumentovaní nášho kultúrneho dedičstva, čo malo veľký vplyv aj na moju umeleckú tvorbu a životnú cestu.

Vynárajú sa mi spomienky na celý proces, ktorý sprevádzal prvok Terchovská muzika na jeho ceste k celosvetovému uznaniu. Toto ocenenie nám naznačilo, že ide o vskutku jedinečný fenomén a treba poznať

jeho históriu, zdokumentovať ju a patrične sa o prvok aj starať. Súčasne nás ocenenie zaväzuje k tomu, aby sme prvok odovzdali ďalším generáciám, ktoré prídu po nás. Aby spoznávali svoje korene, mohli čerpať poznatky z histórie a následne ich uplatňovali a zveľadovali vo svojej umeleckej tvorbe. Nuž a z tohto pohľadu je monografia s názvom TERCHOVSKÁ MUZIKA jedinečné a vzácné dielo.

Rudo Patrňiak
terchovský muzikant
(Ťažká muzika)

Trojgeneračná muzika. Sprava Lukáš Repáň, Martin Dikoš, František Mucha a spevák Adam Meško uviedli monografiu originálnou piesňou zloženou na túto príležitosť

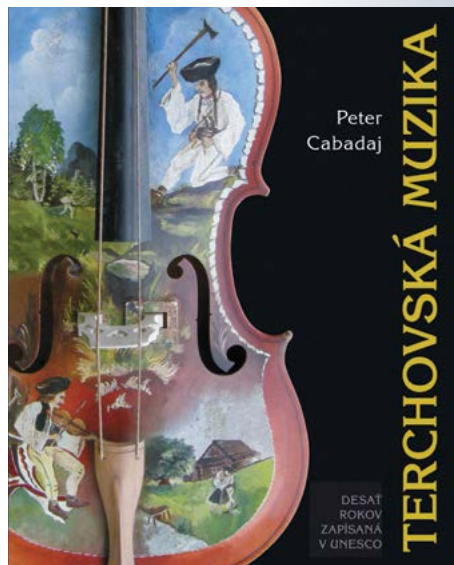
Zabezpečte si knihu Terchovská muzika

Všetkým prípadným záujemcom, ktorí chcú mať historický prvú knihu o prvku Terchovská muzika – zapísanom pred 10 rokmi do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO –, sú určené nasledujúce údaje.

Turistické centrum Terchová – Uteč z mesta
Svätého Martina 1, Terchová
otváracie hodiny: pondelok – štvrtok 9.00 až 17.00 h
piatok – 9.00 až 18.00 h
sobota – 8.00 až 18.00 h
nedeľa – 8.00 až 17.00 h

Marián Bardiovský
tel. 0908 331 449, 0905 432 221
e-mail: utecz mesta@gmail.com
tic.terchova@gmail.com
GPS: 49.255598.19.036444

Knihu Terchovská muzika si môžu záujemcovia kúpiť v objekte na vyššie uvedenej adrese, respektíve si ju rezervovať telefonicky alebo mailom. Cena knihy: 29,90 eur.

Rudolf Patrňčiak, prvý zľava s ostatnými laureátmi

Rudolf Patrňčiak laureátom Ceny Žilinského samosprávneho kraja

Deviateho decembra 2023 sa v Slovenskom komornom divadle v Martine konala slávnosť udeľovania ocenení Žilinského samosprávneho kraja. **V kategórii Pamätná plaketa bolo ocenených 5 osobností a jedno občianske združenie. Cenu ŽSK si prevzali 3 osobnosti.**

Svoje návrhy na ocenených v oboch kategóriách mohla zasielať aj verejnosť. Návrhy na Cenu ŽSK boli posúdené výberovou komisiou a schválené Zastupiteľstvom ŽSK. Cena ŽSK je najvyšším vyznamenaním, ktoré môže udeliť samosprávny kraj osobnostiam, ktoré významným spôsobom prispeli k rozvoju a šíreniu dobrého mena ŽSK na Slovensku aj v zahraničí.

Cena Žilinského samosprávneho kraja bola v tomto roku udelená trom osobnostiam:

Adolf Scherer (in memoriam) – za mimoriadne športové úspechy vo futbale a reprezentáciu Žilinského kraja a Slovenska doma i v zahraničí.

Ján Kudlička – za mimoriadny dlhoročný prínos v oblasti výtvarného umenia a podporu a rozvoj kultúry v Žilinskom kraji.

Rudolf Patrňčiak – za dlhoročný výnimočný prínos v oblasti folklóru a za propagáciu ľudového umenia Jánošíkovho kraja doma i v zahraničí.

Šiestim laureátom odovzdala predsedníčka ŽSK Pamätnú plaketu, ktorá sa udeľuje za ich osobitný prínos.

Mons. Tomáš Galis – za osobitný prínos pri zriadení a rozvoji Žilinskej diecézy i za podporu spoločenského a duchovného života v Žilinskom kraji.

Vladimír Janiga – za dlhoročný výnimočný prínos v oblasti kultúry a zachovávanie umeleckého kováčstva v Žilinskom kraji a na Slovensku.

Marcela Dobešová – za aktívnu a dlhoročnú pomoc sociálne slabším a zraniteľným skupinám obyvateľov v Žilinskom kraji.

Ľudovít Kupkovič – za celoživotný prínos v oblasti architektúry, výtvarnej fotografie,

umeleckej i vydavateľskej tvorby a rozvoj spoločenského života v Žilinskom kraji.

Jiří Příbyl – za dlhoročnú aktívnu prácu v prospech slovenského múzejníctva a mimoriadny prínos pri rozvoji Liptovského múzea.

Združenie na záchranu Lietavského hradu – za dlhoročný mimoriadny prínos pri obnove a zachovávaní Lietavského hradu ako významnej kultúrnej pamiatky Žilinského kraja.

Erika Jurinová, predsedníčka ŽSK: „*Je mi ctou, že som sa mohla stretnúť s osobnosťami, ktoré spojili svoj profesijný život so Žilinským krajom a poďakovať im za ich prácu a úsilie. Vďaka svojmu výnimočnému talentu a charakterovým vlastnostiam obohacujú naše regióny, zaslúžili sa o prínos v rôznych oblastiach, napomáhajú uchovávať naše tradície, zveľadujú naše kultúrne a prírodné bohatstvo. Sú pre nás pozitívnym vzorom, za čo im patrí moje úprimné poďakovanie.*“

Medzi doterajších držiteľov najvyššieho ocenenia kraja, Ceny ŽSK, patria napríklad Peter Sagan – cyklista; Helena Zahradníková – ľudové tradície, spev a folklór; Lucia Klocová – atlétky; Lubomír Páříčka – výroba ľudových hudobných nástrojov; Augustín Maťovčík – literatúra a literárna história; Slavomír Chmela – speleológ, horolezec, filmár; **František Mucha – folklorista, maliar, fotograf**; Petra Vlhová – zjazdová lyžiarka; Milada Bohovicová – sociálna pracovníčka, Návrat, o. z.; Alexander Slafkovský – vodný slalomár; Juraj Šerík – umelecký drotár.

**Tlačová správa ŽSK
(11. 12. 2023)
FOTOARCHÍV ŽSK**

Poznámka: Rudolfovi Patrňčiakovi síce s oneskorením, ale o to srdečnejšie blahoželáme k získaniu Ceny Žilinského samosprávneho kraja.

Hodnota tradície

Aktuálne 10. jubileum zápisu prvku Terchovská muzika do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného dedičstva ľudstva UNESCO, ako i celé adventné, respektíve vianočné obdobie – kedysi mimoriadne bohaté na zvykoslovie a mágiu – ponúkajú vhodnú príležitosť k úvahe o dôležitosti tradície v ľudskom bytí.

Hoci sa už folklór dávno stratil zo svojho prostredia spolu s ustupovaním foriem tradičného spôsobu života, vôbec to neznamená, že masívne zanikli trebárs piesne alebo tance. Radikálne sa zmenila len forma ich existencie. Staré tradície a zvyky nesporne oslovujú a inšpirujú aj dnes. Kľúčové však je, ako s nimi budeme narábať a hlavne, či tradície chceme bližšie poznať. O dôkladnejšiu reflexiu mnohokrakých prejavov ľudových tradícií, ich adekvátnu propagáciu a prezentáciu v domácom aj medzinárodnom kontexte dlhodobo vytrvalo usilujú napríklad naše folklórne festivaly.

Umenie bez tradície je nemysliteľné. Vždy ale bude záležať od toho, čo si z tradícií slobodne vyberieme. Kým folklór je kultúra, na ktorú sa pozeráme, tradície sú kultúrou, ktorú žijeme. Sebaidentifikácia s dedičstvom predkov ale vôbec nemusí byť nútená. Rozhodne to nie je to uniforma navlečená nasilu, ale príjemná domácka žičlivá atmosféra, v ktorej si chce citlivý človek hovieť čo najdlhšie. Slovenskí muzikanti,

speváci a tanečníci vedia takúto čarovnú atmosféru spontánne navodiť nielen na domácich akciách, ale i všade tam, kam ich kroky zavedú. Napríklad v súvislosti s Detvou, Myjavou, Horehroním, Šarišom, Zemplínom, Terchovou... je tiež dôležité uviesť, že folklórne, duchovné, hudobné, etnografické, výtvarné, literárne, divadelné, filmové a iné tradície spomenutých oblastí predstavujú intenzívny zdroj výmeny kultúrnych hodnôt a tvorivej konfrontácie s okolitým svetom.

Pravú identitu človeka formuje materinská reč, zvyky a nehmotná (duchovná) kultúra, v obkolesení ktorej vyrastá. Toto stotožnenie je ďalej viazané na „pevninu detstva“, rodnú obec, mesto, kraj či región. Hodnoty a dedičstvo otcovizne, ktoré senzibilný človek vyznáva a rozvíja, sa stávajú jeho spojivkom voči cudziemu elementu. A čím je tlak „cudzieho“ viditeľnejší, hmatateľnejší a agresívnejší, tým väčší sa chce človek stotožniť s tým, čo považuje za svoje. Lebo to predstavuje jeho obranu, vlastný pocit identifikácie, bezpečia, domova... Opodstatnenosť uvedeného tvrdenia v plnej miere dosvedčuje dlhodobá zmysluplná činnosť nespočítateľného množstva slovenských folkloristov. Ľudové tradície, kultúra, umenie a hrdosť na vlastný pôvod sa z ich duše a srdca nevygumujú nikdy. Bezpochyby ide o fundamentálny zreteľ osobnostnej výbavy, ktorý si starostlivo uchovávali, chránili, zvelaďujú a prehľbujú. Úvodom bol spomenutý prvok Terchovská muzika, ktorý je od 5. decembra 2013, čiže už desať rokov, integrálnou súčasťou exkluzívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva. Toto najvyššie možné svetové ocenenie priznáva UNESCO výnimočným formám ľudových a kultúrnych prejavov, akými sú hudba, tanec, národné rituály a mytológia, poznatky a praktiky vzťahujúce sa na prírodu a svet, skúsenosti spojené s tradičnou výrobou, ako i špecifické kultúrne prostredia. Okrem Terchovskej muziky sa tak pod ochranné krídla UNESCO doposiaľ zaslúžene dostalo aj 7 ďalších tradičných slovenských prvkov (Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba, Gajdy a gajdošská kultúra, Bábkarstvo, Horehronský viachlasný spev, Modrotlač, Drotárstvo, Sokoliarstvo).

Rodná obec legendárneho zbojníckeho kapitána vydala začiatkom decembra 2023 pri príležitosti spomenutého jubilea

hodnotnú knižnú monografiu, kde v jednej z kapitol čítame aj tieto riadky: *„Terchovské srdce bolo vždy mimoriadne citlivé na interpretačné majstrovstvo a kumšt muzikantov z Jánošíkovho kraja. Dokázalo harmonicky biť, keď sa svojho milovaného nástroja chopili ľudia, pre ktorých boli vzťah k otcovizni a terchovská muzika doživotnou posvätnou kategóriou. Terchová v sebe geneticky vlastní čarovnú silu, ktorá akoby mimo vplyv okolitého sveta – štedro a originálne zároveň – ponúka tomu istému svetu vlastné poslanstvo. Hoci jeho tvár býva spravidla nevyspytateľná, v súvislosti so vzťahom k rodisku zostáva vždy pôsobivo a úprimne rovnaká. Každý terchovský muzikant je inšpiratívne poznačený týmto osudovým vzťahom, pre každého terchovského muzikanta sú ale rodné súradnice životodarnými kúpeľmi, blahodarne poskytujúcimi neustále nové a nové tvorivé sily a energiu na ďalšie interpretácie.“*

Citované vety dopĺňme o zovšeobecňujúce tvrdenie, že vzťah k univerzálnym hodnotám kultúrneho dedičstva v mnohých slovenských regiónoch neodmysliteľne súvisí s akcentovaním historickej kontinuity, ako i hlbokou osobnostnou identifikáciou s obecným, respektíve tradičným geniom loci (duchom miesta). Funkčne aj harmonicky sa tak prepája lokálpatriotizmus, spolupatričnosť, hrdosť a erudícia s autorskou (rodáckou) reflexiou. Konkrétnym výsledkom je prezentácia obdivuhodne pestrej škály aktivít s neskrývanou ambíciou ponúknuť svetu svoju obec (mesto, kraj) ako interesantnú lokalitu Slovenska, kde – nadväzujúc na bohatú minulosť – zladene koexistuje živá tradičná kultúra s moderným, dynamicky pulzujúcim dneškom.

Peter Cabada

(Orol tatranský, roč. 23, 2023, č. 12, s. 1)
FOTO Milan Kosec

V Kostole sv. Bartolomeja v obci Ružindol

Šírili dobrú novinu z Terchovej

Rozhovor s Rudolfom Patrňčiakom

Rezká terchovská muzika robí svojim priaznivcom radosť po celý rok, no počas vianočného a novoročného obdobia obzvlášť. Koncert Terchovské Vianoce prináša dobrú novinu a sviatočnú atmosféru do mnohých miest a obcí. O tomto výnimočnom koncertovaní sme sa pohovorili s riaditeľom Miestneho kultúrneho strediska v Terchovej **Rudolfom Patrňčiakom**. Pripomíname, že je zároveň umeleckým vedúcim Ťažkej muziky, ktorá pred 10 rokmi reprezentovala prvok Terchovská muzika pri zápise do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO v azerbajdžanskom Baku.

Kam až siaha tradícia terchovských vianočných a novoročných koncertov?

Rudolf Patrňčiak: V roku 1975 vtedajší správca farnosti páter Jozef Šabo, SVD, prišiel s myšlienkou zorganizovať na Božie narodenie (25. 12.) v miestnom kostole Jasličkovú slávnosť. Toto podujatie organizujeme dodnes a ja som od samého začiatku jeho súčasťou. Vystúpenia koncertného charakteru aj mimo Terchovej začali v roku 1990. Najskôr to bolo s ľudovou hudbou bratov Muchovcov, potom s Obývačkovým orchestrom z Terchovej, Jasličkovou pobožnosťou a Ťažkou muzikou z Terchovej.

Kedy začínate prvým a kedy končíte posledným koncertom?

Rudolf Patrňčiak: Vlni sme mali prvý koncert už 8. decembra 2023 v Bratislave. Skončili sme 7. januára 2024 v Ružindole pri Trnave.

Koľko koncertov ste odohrali počas Vianoc?

Rudolf Patrňčiak: Dovedna to bolo 8 vianočných a novoročných koncertov.

Skupina účinkujúcich má vlastný názov alebo vystupuje viacero umelcov pod svojimi menami?

Rudolf Patrňčiak: Sú to muzikanti a speváci z Terchovej. Obsadenie a repertoár prispôsobujeme požiadavkám organizátora. Program má názov Terchovské Vianoce a účinkuje v ňom Ťažká muzika z Terchovej a jej hostia. V programe je viacero kolektívov a sólistov, ktorí účinkujú pod svojimi menami.

Áký je repertoár týchto koncertov?

Rudolf Patrňčiak: Základ tvorí výňatok zo starej betlehemskej hry, terchovské koledy, hovorené slovo a niečo na pohladenie duše – ľudová pieseň v úprave renomovaného slovenského hudobného skladateľa alebo dielo zo svetovej klasickej hudby.

Vystupujete zväčša v kostoloch?

Rudolf Patrňčiak: Tohto roku sme všetky koncerty odohrali v kostoloch.

Tešia vás reakcie ľudí?

Rudolf Patrňčiak: Stretnutia bývajú veľmi kultivované, srdečné a odmenené bohatým potleskom.

Čo pre vás osobne znamená koncertovanie v tento slávnostný čas, čo ním chcete ľuďom odovzdať?

Rudolf Patrňčiak: Poslaním týchto koncertov je zamyslieť sa spoločne s obecnstvom nad zmyslom, podstatou Vianoc – a zároveň prezentovať našu tradičnú ľudovú kultúru a jej súčasných interpretov.

Iveta Frolková

www.mojtyzden.sk

(7. 1. 2024)

FOTO Milan Kosec

V Kostole Povýšenia sv. Kríža, Dunajská Lužná, časť Jánošíková

FOTO Martin Drmela

www.janosikovedni.sk

Peter Maruna

kňaz

(18. 2. 1974 v Žiline)

Od konca roka 2005 uverejňujeme na stránkach obecných novín stručné medailóny výrazných postáv Terchovej. Pri ich publikovaní uplatňujeme princíp časového hľadiska – od 17. storočia dodnes. Deväťdesiatou ôsmou osobnosťou v rámci nášho dlhodobého cyklu je Peter Maruna. Redakcia ďakuje jeho rodičom za ochotné poskytnutie synových biografických údajov i ďalších cenných informácií.

Modernú éru duchovného a kultúrneho života v Terchovej kľúčovým spôsobom formovala všestranná činnosť pátra Jozefa Šaba, ktorý v obci pôsobil dvadsať rokov (1975–1995). Pod jeho silným charismatickým a inšpiračným vplyvom vyrástli z radov bývalých miništrantov kňazi a misionári Spoločnosti Božieho Slova (SVD) – Miroslav Lysičan, Peter Dikoš, Martin Poživenec, Václav Mucha, Róbert Hanuliak, Martin Cingel. Siedmym kňazom v poradí, ktorého nezabudnuteľný páter Jozef Šabo vychoval, je Peter Maruna.

Narodil sa rodičom Bernardovi Marunovi a Márii, rodenej Stašovej; má mladšieho brata Pavla. Základnú školu vychodil v Terchovej (ústredie, 1980–1988), vzápätí študoval za elektromechanika na Strednom odbornom učilisti s maturitou v Bánovej (1988–1993). Odbornú prax vykonával v Ocelových konštrukciách, štátny podnik Žilina – závod Terchová, ako elektromechanik pri výrobe elektrorozvádzačov (1991–1993). Krátko bol v spomínanom podniku aj zamestnaný. V rokoch 1993–2000 študoval Peter Maruna na Cyrilometodskom bohosloveckom seminári UK v Bratislave – kňazskom seminári v Nitre. Civilnú službu základnej vojenskej služby absolvoval na Farskom úrade Terchová a Strednej odbornej škole poľnohospodárskej Žilina, kde vyučoval náboženstvo (1997–1998). Miestom konania jeho diakonskej vysviacky, ktorú vykonal Mons. František Rábek bol piaristický Kostol sv. Ladislava v Nitre (jún 1999), kňazskú vysviacku

prijal Peter Maruna z rúk Jána Chryzostoma kardinála Korca v júni 2000 v Kostole Dobrého Pastiera v Žiline-Solinkách. Primície sa konali 25. júna 2000 v Terchovej. Medzi záľuby Petra Marunu patrí horská cyklistika, automobilizmus, elektrotechnika a informačné technológie.

Ako kaplán účinkoval terchovský rodák postupne v Považskej Bystrici (1. 7.–31. 8. 2000), Pruskom (1. 9. 2000–30. 6. 2001), Žiline (vo vtedajšom farskom Kostole, dnes Katedrále Najsvätejšej Trojice, 1. 7. 2001–30. 6. 2002), Predmieri (1. 7. 2002–30. 6. 2003), Rajeckej Lesnej (1. 7. 2003–30. 6. 2004), Bošáci (aj s filiálkou Nová Bošáca na hranici s Českou republikou, 1. 7. 2004–30. 6. 2006).

Od 1. júla 2006 do 30. júna 2015 bol správcom farnosti Malá Hradná (okres Bánovce nad Bebravou) s filiálkami Ruskovce, Malé a Veľké Držkovce, Čuklasovce.

Súčasným miestom pôsobenia Petra Marunu je farnosť Tekovské Nemce (okres Zlaté Moravce) s filiálkou Čaradice – dekanát Hronský Beňadik, ktorú ako duchovný správca vedie od júla 2015. Mimochodom, farnosť Tekovské Nemce susedí cez kopec s dedinou Obyce, rodiskom v úvode spomínaného pátra Jozef Šaba...

Za deväť rokov kňazského účinkovania v Tekovských Nemciach vytvoril Peter Maruna so svojimi farníkmi jednu rodinu. Pastoračná činnosť je veľmi rozmanitá, premieta sa napríklad do práce s mládežou, výchovy miništrantov a ich hojnej účasti na svätých omšiach. Záujem

o túto službu majú už celkom maličkí chlapi, ktorým pomáhajú kamaráti zo základnej školy, ale pravidelne prichádzajú aj stredoškólači a vysokoškólači. Keďže Peter Maruna vyučuje na základných školách v Tekovských Nemciach i Čaradiciach náboženstvo, už tam sa vytvára vzájomný vzťah, ktorý pokračuje nielen na svätých omšiach, ale aj v rámci voľno-časových aktivít, ako sú futbalové zápasy vo farskej záhrade, kde majú pripravený „anglický“ trávnik. S deťmi prichádzajú rodičia a často aj starí rodičia. Atmosféra býva vždy veľmi dobrá, o čom svedčí fakt, že zápasy sa neraz dohrávajú pri umelom osvetlení...

Dlhoročnou farskou tradíciou v Tekovských Nemciach je slávenie Roľníckej nedele. Zúčastňuje sa na nej v krásnych „čilekárskych“ krojoch vyobliekaná takmer celá farnosť. Podobné je to aj v nedeľu, keď sa slávi patrocínium farského kostola, ktoré je k úcte Všetkých svätých. Vlni (2023) sa vo farnosti po dlhých 80 rokoch konali Ľudové misie, ktoré viedli aj Terchovcom dobre známi verbisti – pátri Pavol Baláz a Ľudovít Feja. Ľudové misie mali u veriacich mimoriadne priaznivý ohlas.

Ako to už v živote býva, prichádzajú i udalosti, s ktorými sa treba vyrovnáť s nemalým úsilím a finančnými prostriedkami. Takouto udalosťou bolo poškodenie a následná oprava elektroinštalácie a prevodov zvonov po zásahu bleskom na kostole v Čaradiciach. Najmä v zimnom období si veriaci pochvalujú zavedenie elektrického vykurovania lavíc, ktoré sa podarilo spraviť aj v chrámoch na predchádzajúcich Petrových pôsobiskách. Keďže sa pri kostole v Tekovských Nemciach nachádza veľká farská záhrada, ktorá si vyžaduje značnú starostlivosť (záhradná technika a jej uskladnenie), bolo potrebné na tento účel zveladiť hospodársku budovu. Zvládnúť náročnú úlohu a prácu na nej sa podarilo vďaka obetavosti veriacich. Nechýbal pri tom ani terchovský rodák Václav Mažgút. Všetkým patrí úprimné Pán Boh odpláť.

Osemnásteho februára 2024 oslávil dôstojný pán farár Peter Maruna životné jubileum – päťdesiatiny.

Svätá omša pri zvonici v rodnej osade Marunovia

So svojimi farníkmi počas Roľníckej nedele

Nášmu rodákovi vinšujeme v mene redakcie i čitateľov Terchovských novín do ďalších liet hojnosť Božích milostí, pevné zdravie, veľa šťastia i úspechov pri naplňaní svojho šľachetného duchovného poslania. Ad multos annos, milý náš jubilant!

Literatúra: Peter Cabadaj. Rímskokatolícky Kostol svätých Cyrila a Metoda v Terchovej (1949–2019). Obec Terchová – Farnosť svätého Martina Terchová, 2019, s. 69 a 85; Životopis Petra Maruna (Rukopis, 2024).

Peter Cabadaj
FOTOARCHÍV rodiny Marunovcov
FOTO Marián Zajac

Terchovské Vianoce v Topolčanoch

Z podnetu veľmi priaznivej odozvy v roku 2022 sa nám aj na Vianoce 2023 podarilo zorganizovať Terchovské Vianoce v Topolčanoch. Bolo to vďaka spolupráci s občianskym združením Sila regiónov, zastúpeného pánom Jozefom Ďurkom, za účasti mesta Topolčany a pod záštitou Rímskokatolíckej farnosti Topolčany.

Toto prenádherné umelecké vystúpenie sa uskutočnilo v mariánskej svätyni tamojšieho farského Kostola Nanebovzatia Panny Márie – na sviatok sv. Štefana, 26. decembra 2023. Rovnako ako vlni, tak aj v tomto vianočnom čase bola preplnenosť v chráme na koncerte znakom veľkého záujmu miestnych ľudí o tento štýl a druh vianočnej hudby, respektíve terchovského spevu a muziky. Veď samotný prvok Terchovská muzika slávil 10. výročie, čo bol v decembri 2013 zapísaný v azerbajdžanskej metropole Baku do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Je to veľký prejav celosvetového uznania a umeleckého ocenenia pre obec Terchová, jej zvyklosti, spevy, muziku a tradície.

Vianočné spevy, ľudové vinšovania, skvelí muzikanti, výborní speváci a zdatní interpreti, v podaní viacerých súborov a združení z obce Terchová, odovzdali a darovali zo svojho srdca a z hĺbky svojich talentov všetkým prítomným počas koncertu čarokrásnu vianočnú atmosféru sviatkov narodenia Pána. Bol to ich drahocenný príspevok pre vianočné sviatky rodiny, lásky, štedrosti, dobrosrdečnosti, pokoja a ľudskosti. K tomuto vystúpeniu sa na ich pozvanie pripojil tiež súbor Lidovec z neďalekej obce Solčany. Lúživé a miestami veľmi dojemné sprievodné slovo venoval prítomným „všestranný muzikant a duša koncertu“ pán Rudolf Patrňciak

Všetkým vystupujúcim za nádherný koncert, ktorým obohatili prítomných a ozdobili tak vianočný čas, mesto a farnosť Topolčany, právom patrí vŕucne ĎAKUJEME!

V Mariánskej svätyni farského Kostola Nanebovzatia Panny Márie v Topolčanoch

Sme radi a veľmi sa tešíme, že Slovensko má takéto skvelé folklórne združenia, kroje, tradície a zvyklosti.

Drahá a milovaná Terchová, zachovaj si toto kultúrne bohatstvo a vzácne dedičstvo v srdciach a živote svojich ľudí. BOH VÁS ŽEHNAJ A MATKA BOŽIA OCHRAŇUJ!

Text a foto Mons. Dušan Argaláš
dekan-farár Topolčany

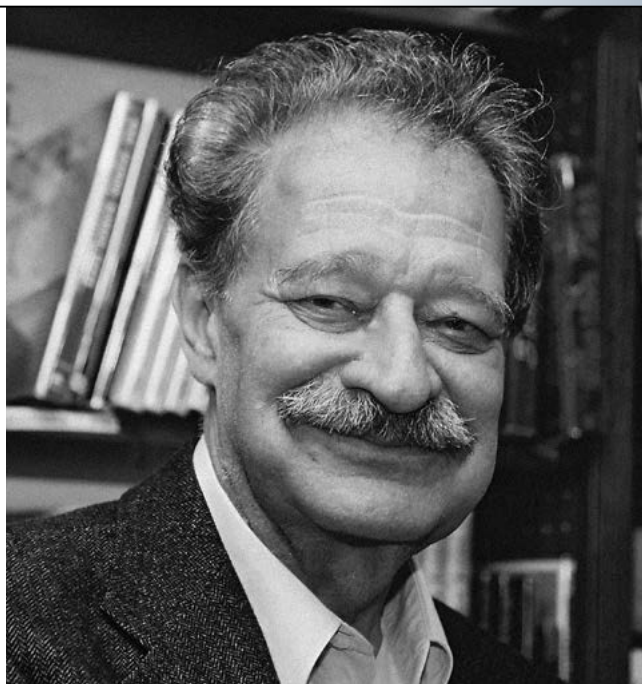
Taký bol Tomáš Janovic...

Išlo o výnimočného autora satirického žánru, ktorého širokospektrálne dielo zahŕňalo poéziu a prózy pre dospelých, deti a mládež, eseje, aforizmy a epigramy, texty piesní, libretá, divadelné, televízne a rozhlasové hry, scenáre televíznych hudobno-zábavných programov, estrádne pásma, preklady.... Silné slová mu boli vzdialené aj pri najzávažnejších témach, akými sú vojnové reminiscencie, rasové prenasledovanie, koncentračné tábory... Emotívny účinok dosahoval až prekvapujúco jednoduchým radením slov a faktov. Žiaľ, píšeme o ňom už len v minulom čase, lebo 14. decembra 2023 nás Tomáš Janovic po dlhej a ťažkej chorobe vo veku 86 rokov navždy opustil. Tvorcove majstrovské aforizmy sme s jeho láskavým súhlasom zverejňovali príležitostne v našich novinách od ich vzniku. Česť pamiatke Tomáša Janovica!

-pc-

Aforizmy

Čo si ľudia nevymyslia, len aby nemuseli myslieť.
Ctižiadosť je skôr vecou žiadosti ako cti.
Aj kameňom mudrcov možno rozbiť hlavu.
Niektoré ženy možno najľahšie zviešťať autom.
Najprv nevedel, čo chce. Teraz chce, čo nevie.
Šírenie holej pravdy nie je pornografia.
Keď sa šašo dostane na trón, nepozná žarty.
Medzinárodná peňažná jednotka: 30 strieborných.

Jeho Achillova päta? Má rád pätolizačov.
Zmizne priekopa, keď zasypeme toho, kto ju zbadal?
Okolo plnej misy rodia sa kompromisy.
Nemôže zobrať rozum do hrsti, má plné ruky práce.
Každý Kain má svojho Ábela, ľudia
predsa vždy si boli bratmi.
Stačí, keď raz prikývneš. A potom si už privykneš.
V živote aj nuly treba. Najmä tie dve vedľa seba.
V každej dobe sa dá zomrieť, ale nie v každej sa dá žiť.
Treba veľa tmy, kým ľuďom začne sviatať.
Každý človek má pud sebazáchovy.
Malou výnimkou je iba ľudstvo.

Tomáš Janovic

Novoročný koncert v Nestore Zázrivá

Dňa 15. januára 2024 sa v rezidencii Nestor Zázrivá konal Novoročný koncert 2024. Účinkovali v ňom žiaci Základnej školy s Materskou školou A. F. Kollára Terchová-Struháreň s pedagogičkou Mgr. Zuzanou Patrnciakovou (heligonkári pani učiteľky Alexandry Ondrušovej a pána učiteľa Martina Černanského), Ženy spod Rozsutca pod vedením Evky Halasovej.

-zp-

FOTOARCHÍV Nestor Zázrivá

Fašiangy v Terchovej 2024

„Fašiangy, fašiangy, fašiangové časy, jedni pijú, druhí jedia za stolom klobásy...“

Fašiangy sa vzťahujú na obdobie trvajúce od Troch kráľov do Popolcovej stredy a bývajú vyvrcholením veselí a zábav pred blížiacim sa 40-dňovým pôstom. Inak tomu nebolo v Terchovej ani tento rok. Tradičné zvyky prišiel oživiť folklórny súbor **Blanciar** a ženská spevácka skupina **Ľubovník** zo Žiliny. Pripojili sa k nim aj priaznivci a dobrovoľníci.

V utorok 13. februára 2024 poobede za zvukov hudby vybehol z útrob kultúrneho stánku v Terchovej najprv *turoňko*, za ním spevom ostatné masky a folkloristi. Pred obecným úradom fašiangovníkov privítali starosta Jozef Dávidík a riaditeľ Miestneho kultúrneho strediska v Terchovej Rudo Patrniak. Privítanie bolo riadne – ako sa patrí: štamprlíkom domácej pálenky a niečím na zahryznutie. Potom sa už rozveselený

sprievod vydal obcou do CSS, kde naňho čakal personál a klienti. Tí veru neváhali, dvere otvorili, maškary privítali, aj si s nimi zaspievali a zatancovali... Na revanš im ponúkli svoje špeciality, šišky a koláče.

Večer sa v sále MKS pochovávala basa. „*Už sa fašiang kráti, už sa nenavráti...*“, aj takto spievali muzikanti a maškary v sprievode, kým im ešte basa v sále, zaplnenej divákmi, vyhrávala do kroku. Folklórna skupina zahrála a zatancovala veselé nóty, speváčky spustili žartovné pesničky, mladá heligónkárka potešila prítomných divákov svojím majstrovským umením. Javisko roztancovali masky – maškary, cigánky koketovali s vojačikom a poľovníkom, medved tancoval s *turoňkom*, nevesta so starou tetkou...

Blížilo sa však vyvrcholenie veselí a neviazanej zábavy. Poľovník skolil *turoňa*, a to bol

signál ukončiť bujarú zábavu. Prišiel čas basu pochovať. Stíchli cigánky aj mládenci, zmĺkli husle, do pietneho ticha prišiel farár s kostolníčkou a sálou sa ozývalo len nariekanie plačiek pri base, ležiacej na „katafalku“. V paródii na skutočný pohreb bola basa oplakaná, pochovaná...

Účinkujúci sa postarali o chvíľu dobrej zábavy, pripomenuli starodávne zvyky. Zostáva len veriť a dúfať, že tradícia fašiangových hier v podobe, v akej sme ju mali možnosť vidieť a zažiť, zostane v Terchovej zachovaná. Teraz si už môžeme na tohtoročný fašiang len smutne zaspomínať: „*Už je po fašiangoch, aj po všetkej kráse, už sa bucha ze vsu na vrch hlave pase...*“

Zuzana Kmeťová

FOTO František Mucha

UDIALO SA

Nebeská muzika na Trenčianskom hrade (1. 12. 2023)

Koledy spod Rozsutca po Slovensku

„Svedčná vec je teda, aby sa to hralo, čo sa ňjegydy v kútku Betlehema stalo.
V meste Dávidovem, dĕ sa popis robel,
jako sa Kristus Pán-Spasiteľ narodel.“

V duchu uvedeného citátu odohrala **Nebeská muzika** spolu 9 koncertov na rôznych miestach Slovenska. Na adventných, vianočných a trojkraľových koncertoch previedla kapela sviatočné piesne zo svojho vianočného CD Šťastné a Nebeské... Ide o koledy spod mýtami opradeného vrchu Rozsutec, konkrétne z dvoch susediacich obcí Zázrivá a Terchová. Niektoré skladby boli okorenené štipkou world music, iné boli, naopak, ladené do autentického ľudového šatu.

Prvý koncert sa konal ešte pred začiatkom adventu, v nedeľu 26. novembra 2023, v nádhernom prostredí gotického Kostola sv. Petra z Alkantry v Liptovskom Mikuláši–Okoličnom a snímala ho Televízia Liptov. Aj ďalší priestor bol mimoriadny. Delová bašta na Trenčianskom hrade bola kulisou pre koncert kapely v piatok 1. decembra 2023. V Zálesí pri Bratislave zneli koledy spod Rozsutca v prvú adventnú nedeľu – 3. decembra 2023. Mladším divákovi bol venovaný koncert

v pondelok 4. decembra 2023 v Bučanoch. V priestoroch kresťanského projektu Ezechiel zahrála Nebeská muzika na vianočnom večierku. Z iného súdku bol koncert vonku na vianočných trhoch v Rabči sobotu 9. decembra. Na druhú adventnú nedeľu, 10. decembra, zavítali umelci z kraja Jánošíka do Kostola sv. Žofie v Pružine. Na tretiu adventnú nedeľu, 17. decembra 2023, zaznela nebeská „vianočná“ muzika aj na Svätoplukovom námestí v Nitre. Bodkou za vianočným obdobím boli dva trojkraľové koncerty. Vstupenky na trnavský koncert v sobotu 6. januára boli vypredané už vopred. Tento bol snímaný Televíziou Západ. Druhým bol príjemný koncert v Kostole sv. Martina vo Vysočanoch v nedeľu 7. januára 2024.

„Nebeskáci“ svojimi koncertmi umne dokazujú, že koledy sú vzácnym pokladom, kde sa vo svojej najčistejšej podobe spájajú duchovné poslanstvo a ľudová kultúra spolu s hudbou rôznych štýlov a žánrov. Vďaka dedičstvu našich predkov máme čo uchovávať a na čo nadväzovať. Vďaka našim súčasníkom môžeme zas z týchto pokladov ďalej čerpať, inšpirovať sa a tvoriť našu vlastnú stopu v čase, ktorá bude odkazom pre budúce generácie. Toto dvojnásobne platí počas najkrajších sviatkov v roku.

Vladimír Moravčík
FOTOARCHÍV Nebeská muzika

Zimné radovánky na jazere pod Pupovom

I keď sychravý charakter počasia tohtoročnej zimy pripomínal skôr iné ročné obdobie, predsa len to so sebou prinieslo zaujímavú skutočnosť, ktorú si dobre pamätajú najmä tí skôr narodení. V dôsledku výdatných dažďových zrážok na prelome rokov sa jazero „morské oko“ pod Pupovom naplnilo vodou – ako za „starých“ čias. Následné sneženie a mrazy po januárovom sviatku Troch kráľov spôsobili zamrznutie hladiny po celej ploche, čo prilákalo mládež i dospelých. Následne zhruba dva týždne slúžilo toto miesto ako verejné športovisko na korčuľovanie i hranie hokeja. Bolo že to radosti a zábavy, pri ktorých si mnohí rodičia šantiacich detí (aj tých dospelých) zaspomínali na svoje modriny z detských zimných radovánok, ktoré zažili kedysi na jazere pod Pupovom. Mimochodom, nevedno, na aké detské roztopaše využíval pred viac ako tristo rokmi túto lokalitu Jurko Jánošík s vrstovníkmi, ktorí to mali z rodnej osady na tri skoky...

Marián Zajac

FOTO Veronika Valchárová, Dominika Krištofiková, Filip Janec

UDIALO SA

Januárový klavírny koncert

Dňa 25. januára 2024 sa v koncertnej sále ZUŠ L. Árvaya Žilina uskutočnil Januárový koncert 2024 žiakov-klaviristov pedagogičky Mgr. Zuzany Patrňčiakovej – ZUŠ L. Árvaya Žilina (Dolný Val + elokovaná trieda v Terchovej).

-zp-

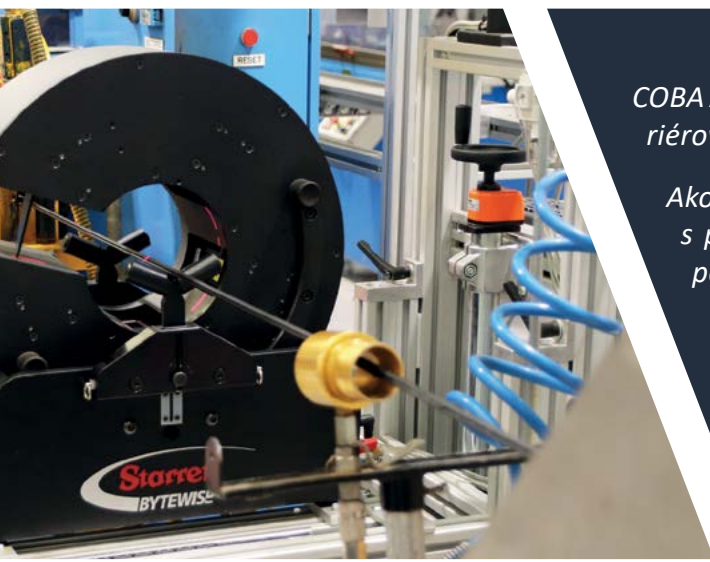
FOTO Ing. Simona Lojeková

COBA

automotive

design . develop . deliver

COBA Automotive patrí medzi významných výrobcov interiérových a exteriérových obložení a tesniacich systémov pre automobilový priemysel.

Ako odborníci na extrúziu a vstrekovanie plastov spolupracujeme s poprednými výrobcami automobilov a navrhujeme kvalitné komponenty so zreteľom na znižovanie hmotnosti a úsporu nákladov.

Kontaktujte nás ešte dnes!

COBA Automotive s.r.o.

Vyšné Kamence 11 | Terchová | 013 06 | Slovakia

Mobile: +421 915 808 898 | Office: +421 41 507 11 01 | Fax: +421 41 507 11 51

Fašiangy v Centre sociálnych služieb Terchová

Tradičné fašiangové oslavy sa nevyhli ani Centru sociálnych služieb v Terchovej. Prijímatelia sociálnych služieb z oboch pracovísk 13. februára 2023 v doobedňajších hodinách privítali známych muzikantov – pánov Jána Miha a Františka Muchu. Prostredníctvom ich príbehov, piesní a spomienok na tradičné zvyklosti v regióne si zaspomínali na trávenie času vo fašiangovom období. Neoddeliteľnou súčasťou príjemnej zábavy boli voňavé tradičné šišky.

V poobedňajších hodinách CSS privítalo ďalších vzácných hostí. Miestne kultúrne stredisko v Terchovej, zastúpené riaditeľom Rudolfom Patrnciakom, spolu s muzikantmi a spevákmi z FS Blaniar, SFS Ľubovník a miestnymi dobrovoľníkmi zorganizovali tradičný fašiangový sprievod a prehliadku fašiangových masiek. Muzikanti, hudba a tanec vytvorili neopakovateľný zážitok. Nádherné fotografie urobil František Mucha.

Všetkým organizátorom a účastníkom fašiangového sprievodu v mene zamestnancov a prijímateľov sociálnych služieb zariadenia veľmi pekne ďakujeme.

Mgr. Martina Lašutová
FOTO František Mucha

 ÚRAD KOMISÁRA PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM
 www.komisar.gov.sk

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
 v spolupráci s Právnickou fakultou UK v Bratislave Vás pozývajú
NA KRST KNIHY JUDr. Jána Sváka, DrSc.
A VERNISÁŽ VÝSTAVY diel autorov so zdravotným postihnutím
MEDZINÁRODNOPRÁVNA OCHRANA OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

 "Aby tie naše lavičky neboli prázdne, ale plné dobrých ľudí, či už chorých alebo zdravých."
 K. Tengelová

KEDY: 30. JANUÁRA 2024 o 14:00h
KDE: Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
 Račianska 153, Bratislava

Podujatie je spojené s tlačovou konferenciou

Vážení priatelia Centra sociálnych služieb Terchová,

dovoľujeme si vás aj v tomto roku požiadať o podporu prostredníctvom preukázania 2% z dane z príjmu fyzickej osoby pre naše občianske združenie **SEDMOKRÁSKA TERCHOVÁ**. Z vašich finančných príspevkov dokážeme organizovať množstvo podporných aktivít pre našich prijímateľov sociálnych služieb. **Za prejavenu dôveru a podporu vopred ďakujeme.**

CSS

Výnimočná kniha o ľudských právach

Centrum sociálnych služieb Terchová sa v roku 2023 zapojilo do súťaže o ilustráciu na obálku výnimočnej knihy o ľudských právach, ktorej autorom je prof. JUDr. Ján Svák, DrSc. Súťaž vyhlásil Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím – pod záštitou komisárky pre ochranu občanov so zdravotným postihnutím JUDr. Zuzany Stravrovskej.

Prijímatelia sociálnych služieb pod vedením inštruktorky sociálnej rehabilitácie Gabriely Tichej sa zapojili do kreatívnej výtvarnej aktivity s témou ľudských práv a vytvorili obraz, ktorý bol zaslaný do súťaže. Veľkou poctou pre naše zariadenie bolo, že dielo terchovských prijímateľov sociálnych služieb vybrali ako jednu z ilustrácií do knihy Jána Sváka, významného odborníka na ústavné a medzinárodné právo, s názvom **Medzinárodnoprávna ochrana osôb so zdravotným postihnutím**. Dielo našich prijímateľov zdobí jednu z kapitol publikácie, ktorá nesie názov Volebné právo.

Dňa 30. januára 2024 sa zamestnanci CSS Terchová, zastúpeného riaditeľkou Mgr. Martinou Lašutovou a inštruktorkou sociálnej rehabilitácie Bc. Gabrielou Tichou, zúčastnili na slávnostnom uvedení tejto výnimočnej knihy. Podujatie sa konalo na Úrade komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Počas konania významnej spoločenskej akcie Centrum sociálnych služieb Terchová podporila Ing. Iveta Ďurišová, MBA., riaditeľka odboru sociálnych vecí Žilinského samosprávneho kraja.

Na prezentácii knihy, ktorá bola spojená aj s vernisážou výstavy výtvarných diel, sa stretli zástupcovia širokej odbornej, akademickej i politickej obce. Aj touto formou sa naše zariadenie zapojilo do podpory začleňovania osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti a zviditeľnilo aktivity terchovských prijímateľov sociálnych služieb.

TEXT a FOTO CSS

Aktivizácia prijímateľov sociálnych služieb v komunite

V Centre sociálnych služieb Terchová sa prijímatelia sociálnych služieb zapájajú do rozmanitých činností a aktivít. Cieľom aktivizačnej činnosti je predchádzanie pasivity a ponúknutie prostredia, ktoré je bohaté na stimuly so zameraním na redukciiu deprivácie a spoločenskej izolácie. Používané pracovné metódy a postupy sú cielene zamerané na činnosti, ktoré prijímateľov obohacujú a spríjemňujú im každodenný život. V rámci programu podpory rozvoja pracovných zručností sa aktívne zapájajú do výroby vankúšikov a obrusov, ktoré skrášlia izby našim prijímateľom. Aj vďaka podpore ľudí z miestnej komunity, ktorí darovali zariadeniu látky, vzniklo množstvo dekoračných predmetov, skrášľujúcich priestory zariadenia a reprezentujúce zariadenie na výstavách v rámci Žilinského samosprávneho kraja.

Jednou z oblastí je aj kognitívna aktivizácia, ktorá zahŕňa sféru vedomostí a poznávacích schopností ako vnímanie, pamäť, myslenie a tvorivosť. Centrum sociálnych služieb poskytuje prostredníctvom sociálnej rehabilitácie aktivizačné činnosti na udržiavanie a rozvíjanie primeranej aktivity – tréningy kognitívnych funkcií pomocou pracovných listov, skupinové stretnutie s prvkami reminiscenčnej terapie. V zariadení sa prijímatelia sociálnych služieb stretávajú v rámci internej komunity s názvom „Kaviarnička“, pričom na prácu s prijímateľmi sa využívajú prvky biblioterapie a prvky muzikoterapie.

Externé komunity, ktoré s radosťou navštevujú prijímatelia sociálnych služieb, sú Denné centrum Terchová, Terchovská galéria umenia a knižnica. Ich prostredníctvom dochádza k podpore medziludských vzťahov. Vďaka spolupráci s miestnou komunitou sa v našom zariadení zrealizovali „drápačky z peria“, ktoré nám darovala jedna milá pani z obce. Všetkým darcom a dobrovoľníkom za spoluprácu ďakujeme.

-ml-

Bratislava i Terchová sú pre mňa veľkou inšpiráciou

Hovoríme s JANKOU MICHÁLKOVOU

... „preto nepochybujem, že o nej a jej tvorivej práci budeme ešte veľa počuť, ale hlavne vidieť.“ Týmito slovami sa končil článok o Janke Micháلكovej, absolventke Fakulty architektúry a dizajnu Slovenskej technickej univerzity a súčasnej doktorandke na svojej alma mater, ktorý bol uverejnený v obecných novinách č. 5-6/2021. No a odvtedy sme o Janke a jej tvorivom svete naozaj zachytili dobré chýry a zaregistrovali mnohé interesantné umelecké výstupy. Preto sme si povedali, že by nebolo na škodu porozprávať sa o tomto plodnom období so samotnou Jankou, ktorá, mimochodom, v januári oslávila pekné životné jubileum. V mene redakcie i čitateľov našich novín jej k nemu srdečne blahoželáme.

TERCHOVÁ: Janka, ako sa máš a čo máš nové za ostatné dva roky, odkedy sme sa naposledy rozprávali na stránkach novín Terchová?

Janka Micháلكová: Od posledného rozhovoru, ktorým som mala možnosť prispieť do našich novín, prešli už viac ako dva roky. Keď sa za sebou obzriem, mám pocit, že to prešlo veľmi rýchlo, no po osobnej či kariérnej stránke sa toho stihlo zmeniť veľa. Momentálne, keď sa rozprávame, trávim čas v Bratislave – v meste, kde som si našla malý kúsok svojho sveta. Nedávno som si uvedomila, že to bude už 11 rokov od začiatku môjho štúdia na vysokej škole, a teda 11 rokov života v Bratislave. Počas tohto obdobia sa snažím pohybovať medzi našim hlavným mestom a rodnou Terchovou, ktorú stále, aj po toľkých rokoch, vždy prezentujem pred ľuďmi, s ktorými sa zoznamujem, ako domov. Často dostávam

otázky, či mám na takéto cestovanie hore-dole energiu, ale verte mi, za tie roky som si ani raz nepovedala, že nejdem domov len preto, že sa mi nechce. Napriek tomu, že pracujem aj študujem v Bratislave, mám pracovné a umelecké aktivity i doma. Takáto zmena prostredia má veľmi dobrý vplyv na môj kreatívny svet a obidve miesta sú pre mňa veľkou inšpiráciou.

TERCHOVÁ: Čomu momentálne venuješ najviac svojej energie?

Janka Micháلكová: Aktuálne stále pracujem ako produktová dizajnérka v packagingovej oblasti v bratislavskom dizajnerskom štúdiu. Zároveň pracujem na dokončení doktorandského štúdia na Slovenskej technickej univerzite, konkrétne na Fakulte architektúry a dizajnu, na ktorej som vyštudovala aj predošlé dva stupne. Ako doktorandka som mala povinnosť na vysokej škole aj vyučovať, takže

ak správne počítam, za tieto tri roky som odučila minimálne 250 študentov. Popri hlavných pilieroch svojej práce mám aj vlastnú firmu, kde sa venujem rôznym sféram umenia a dizajnu. Venujem sa produktovému dizajnu, fotografii, interiérom, taktiež grafickému dizajnu a šitiu vlastnej značky MOUI.

TERCHOVÁ: Pristavme sa nachvíľu pri fotení, prostredníctvom ktorého zachytávaš a ponúkaš verejnosti, okrem iného, aj terchovské témy...

Janka Micháلكová: V mojej fotografickej kariére sa mi podarilo za tieto dva roky osobné pokroky a úspechy. Už ako tínedžerka som mala sen, ktorý som si dala ako cieľ do budúcnosti – fotiť Jánošíkove dni. Vždy som si hovorila, že o pár rokov by som pod tým pódium chcela stáť ja a zachytávať pohyb a emóciu. V mladosti boli nejaké pokusy o tancovanie v súbore, ale úprimne, na pódium ma to nikdy nelákalo a nemohla som si nahovárať, že som v tomto zdedila talent po rodičoch. A tak mi raz zazvonil telefón a sen sa stal skutočnosťou. A to hneď pri významnom 60. ročníku. O to viac som sa potešila, keď naša spolupráca pokračovala aj pri 61. ročníku Jánošíkových dní. Je to pre mňa veľká pocta a skúsenosť. Momentálne začínam pracovať na fotografickej publikácii z týchto výročných ročníkov. Vďačná som aj za to, že som od roku 2020 súčasťou Terchovského národného divadla, kde pôsobím ako fotografka a grafička. Veľmi sa z tejto príležitosti teším, pretože pre každého umelca je dôležité tvoriť aj tam, odkiaľ

pochádza. S aktuálnou riaditeľkou Terchovského národného divadla Bibianou Janšovou sme spolužiačky zo základnej školy. Táto spolupráca je veľmi inšpirujúca, obohacujúca a v neposlednom rade zábavná.

TERCHOVÁ: Fotografovanie však vnímaš komplexnejšie. Aké sú Tvoje ďalšie témy spoza šošovkovej optiky?

Janka Micháľková: Posun nastal aj vo fotení produktov, portrétov či svadobnej fotografie. Svadby fotím už približne deviaty rok a nastal čas posunúť to na vyššiu úroveň. Ja fotím a Peťo točí video. Táto zmena nabrala vo výstupe zo svadby úplne iný rozmer a nové zachytenie emócií. Fotografia je statickým obrazom emócie a je úžasné, ako vie hovoriť. Video zas tento statický obraz podporí svojim zachytením emócií živého pohybu, gestikulácií a mimiky. Už od prvého stretnutia s novomanželmi sa medzi nami vybuduje veľmi krásny a ťažko vysvetliteľný vzťah – napriek tomu, že sa veľakrát vidíme prvý raz až pri dohadovaní detailov svadby... V deň D sa nám snúbenci uvoľnene zveria do rúk a my cítime ich plnú dôveru. Vždy je to krásny zážitok, ktorý nám aj za ten jeden deň vytvorí nespočetné množstvo spomienok. No a spomeniem ešte fotografie z inej sféry; v oblasti produktovej fotografie mám za sebou tiež niekoľko projektov. Uvediem aspoň jeden z nich, a to fotenie pre slovenskú značku Zošit. Som rada, že sa mi ozýva čoraz viac slovenských kreatívcov, ktorí vytvárajú lokálne veci. Ja im ich pomáham propagovať svojou fotografiou.

TERCHOVÁ: V predošlej odpovedi si spomenula spoluprácu s Peťom. Vieš nám ju priblížiť...

Janka Micháľková: Dovolím si Peťu pár slovami predstaviť, keďže na viacerých úspešných projektoch pracoval so mnou. S Peťom Ľapajnom sme boli spolužiaci na vysokej škole a po jej dokončení sme si uvedomili, že sa naše cesty ešte nemôžu rozdeliť. Peťo pochádza z malebnej dedinky Chlebnice a pracuje ako produktový dizajnér bicyklov v dizajnovom štúdiu Kinazo v Bratislave. V roku 2022 sme spolupracovali na tvorbe klipu pre skupinu Arzén – k singlu s názvom Kamaráti. Momentálne pracujeme na ďalšom klipe, ktorý by mal byť hotový v najbližších mesiacoch.

60. ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej. Dievčatá zo SLUK-u (2022)

Z fotenia Ľudovej hudby Jasmínky Vallovej (2022)

Séria produktových fotografií pre značku ZOŠIT (2023)

TERCHOVÁ: Zaujímavým i úspešným je vaše tvorivé premostenie do športového sveta. Mohla by si povedať niečo aj o tom.

Janka Micháľková: Posun sme zaznamenali aj v produktovom dizajne. Minulý rok nás oslovila Únia futbalových profesionálov (UFP), s ktorou sme nadviazali zaujímavú spoluprácu. V našom osobnom a kariérom živote ide o obrovský úspech a sme za to veľmi vďační. Pre UFP sme začali pracovať na niekoľkých projektoch. Vytvorili sme pre nich novú identitu – logo a celkovú vizuálnu komunikáciu cez web, aplikáciu, darčekové predmety alebo vizitky. Avšak najväčší úspech je tvorba trofejí hráč / hráčka roka a plaket pre futbalovú jedenástku roka v ženskej a mužskej kategórii. Na trofejach a plaketách sme pracovali od úplného začiatku navrhovania, cez korekciu výroby, promo videí a fotiek až po konečné produkty, ktoré sme mali možnosť osobne

nafotiť a natočiť pri odovzdávaní víťazom. S hrdosťou sa môžeme pochváliť, že naše diela majú doma na poličke reprezentanti Slovenskej republiky – napríklad Vladimír Weiss ml., Juraj Kucka a ďalší. V tomto období pracujeme na tvorbe trofejí a plakiet pre rok 2024. Máme z toho obrovskú radosť i napriek tomu, že je to veľmi náročné a pred nami je ešte dlhá cesta k výsledku.

TERCHOVÁ: Na ktoré umelecké projekty by si ešte upriamila pozornosť... A čo budúcnosť?

Janka Micháľková: V rámci dizajnu som v roku 2022 vystavovala i kreslo na Bratislavskom designweeku, a taktiež v ÚLUV-e v rámci výstavy Kruhy na vode. Stala som sa úspešnou spoluriešiteľkou KEGA s témou integrovanie praxe a výskumu do novej koncepcie výučby fotografie v dizajne a architektúre – výskum vedie fotografka Mgr. art. Monika Stacho, ArtD. A čo budúcnosť? Musím povedať, že naše tempo je naozaj veľmi veľké a náročné. Z práce si doma hneď sadáme za notebooky, či je pondelok alebo nedeľa. Ale mám pocit, že to nie je zbytočné a musím povedať, že som za tento náš „tím snov“ vďačná. Do budúcnosti sa s Petom teším na nový projekt „fa.shooty“. Ten začne po rokoch propagovať viac mojej tvorby, aby sa o nás nehovorilo, ako doteraz, len ústnym podaním – zo svadby na svadbu, z klipu na klip, z projektu na projekt...

Za rozhovor poďakoval Marián Zajac
FOTOARCHÍV Janka Micháľková

Finálne trofeje pre Úniu futbalových profesionálov, hráč a hráčka roka 2023

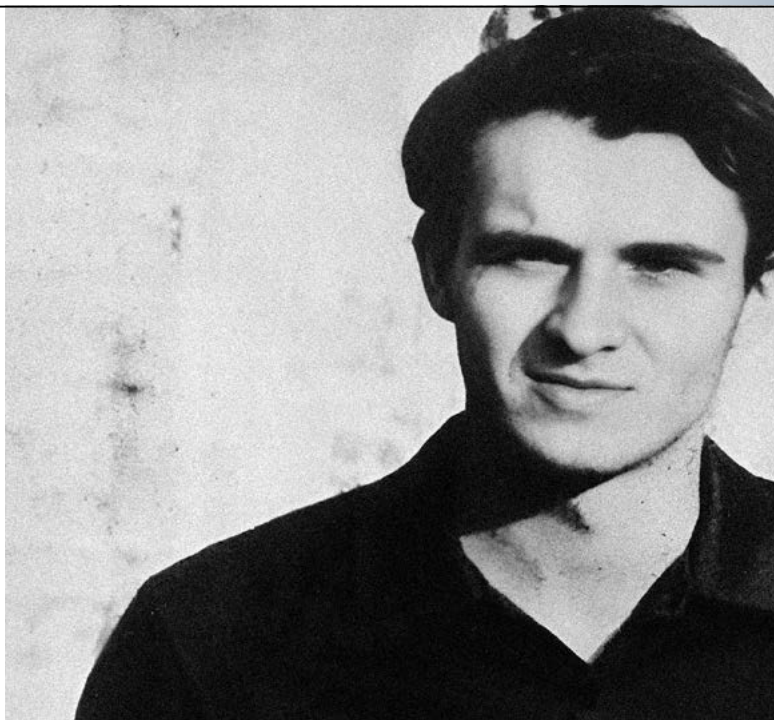
Finálne plakety pre Úniu futbalových profesionálov, futbalová jedenástka roka v mužskej a ženskej kategórii (2023)

Krehkosť slobody – jedna zo série šiestich fotografií z výstavy „Dialógy 2.5“, ktorá sa konala v Dome kultúry Ružinov 9. 2. – 31. 3. 2023

Vlasti

(Veniec slôh na hrob Jana Palacha)

Jan Palach (11. 8. 1948 Praha – 19. 1. 1969 Praha), TASR

Ó, Bože, kde sme?
O, Bože, kde si?
Jak sa to vezme.
Len vzdychneme si.

Ešte že piesne
aj cez útesy
znejú. A presne.
Mlčanie kriesi,

kývajme vesne,
že rovní sme si.
Ach, blúdiť cez ne,
kým šumia lesy...

Hynieme? Mrieme?
Ale kdežeby!
Čože my vieme,
oltár veleby

keď neuzrieme
na dne pahreby?
Stúpa zo zeme,
svieti na nebi...

A sviečku zažni!
Zahášaš?
Je koniec. Zvláštny.
Máš, čo máš.

Sen. A pod pláštmi
kamufláž?
Nie! Krížmi-krážmi
povznášaš...

Clivota rastie.
Jak ten chlad.
Aj to je šťastie,
umierať?

Janko Silan
(Važec, 19. 1. 1969)

Dňa 19. januára 2024 sme si pripomenuli 55. výročie tragickej smrti českého študenta histórie a politickej ekonómie na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe Jana Palacha. Svoj mladý život obetoval na protest proti potláčaniu slobôd a pasívnemu prístupu verejnosti po okupácii Československa armádami piatich štátov Varšavskej zmluvy. Zapálil sa 16. januára 1969 v hornej časti Václavského námestia v Prahe. S rozsiahlymi popáleninami ho previezli do nemocnice, kde po troch dňoch vo veku 20 rokov zomrel. Príslušník Slovenskej katolíckej moderny Janko Silan ako jeden z mála slovenských tvorcov reagoval na Palachovu heroickú obeť. Báseň Vlasti prvý raz vyšla v samizdatovej /strojopisnej/ zbierke Katolícke piesne z Važca (Batizovce: Orientácia, 1980, s. 172).

-pc-

Šestnásteho mája uplynie 40 rokov od úmrtia a dvadsiateho štvrtého novembra 110 rokov od narodenia významného básnika Slovenskej katolíckej moderny Janka Silana, ktorý bol 35 rokov duchovným správcom farnosti vo Važci. FOTO Literárny archív Slovenskej národnej knižnice

Dosýta sa zabaviť i najesť

Takýto býva cieľ fašiangových zábav, bálů a plesů plných maškariád. A hoci už prežívame pôstne obdobie so svojimi zákonitostami, vráťme sa ešte o pár týždňů späť do času sýtej bujarej zábavy i potravy.

Na dedinách sa cez fašiangy konali bujaré zábavy spojené s „chodením po turvoňoch“. Je to sprievod rôznych masiek, ktoré robili zábavu od domu k domu, kde vytancovali všetky ženy, čo sa nachádzali na dvore. Popri tom gazdiná nastokla na drevenú šabľu jednej z masiek kus voňavej domácej slaniny a do košíka inej maskary dala zopár vajícok. Týchto surovín sa počas sprievodu nazbieralo štedro a večer, keď bola dedinská zábava, pripravila sa z toho praženica – u nás nazývaná aj „škvarenica“. Každý zo zabávajúcich dostal porciu a na zapitie bolo dobré varené víno. Tancovačka trvala do neskorej noci, keď po celodennej bujarosti ostalo už len pár „najskaľnejších“ hostí. Takéto zábavy bývali na dedinách v poslednú fašiangovú sobotu a v utorok, pred Popolcovou stredou, sa už len „pochovávala“ basa.

V mestách to bolo o inej zábave. Tam sa konal maškarný ples alebo bál, ktorý bol na vstupenky a predvádzala sa móda rôzneho zamerania – od mini cez midi až po maxi módu. Nechýbala pritom bohatá tombola, od jednoduchých humorných cien po hodnotné veci, či živé prasiatko.

Ako kuchár som zažil veľa mestských plesů a bálů. Najpamätnejšie sú azda tie bratislavské, keď som ako vojak–kuchár vnímal zábavu z opačnej strany, čiže spoza hrncov a sporákov. Plesy a bály zamestnanců Matadorky, Sklárskeho stroju alebo ZRPŠ petržalských základných škół mali naozaj vysokú spoločenskú úroveň. Hrala na nich výborná dychovka zložená z mladých muzikantů, podávalo sa kvalitné viacchodové menu s aperitívom a jednohubkami pri príchode.

Z iného súdka si spomínam na plesy poľovníků – najmä tie, ktoré usporadúvali v obci Nededza. Je tam na to vhodná priestraná sála s kapacitou zhruba 200 miest a nášmu personálu dal ples riadne zabráť. Napokon všetci, či už hostia, alebo obsluhujúci personál, sme sa rozchádzali s dobrou náladou a zážitkami. Tohto stavovského plesu sa zúčastňovali poľovníci všetkých vekových kategórií, oblečení v sviatočných uniformách so svojimi manželkami, priateľkami či frajerkami. Ples mal atmosféru s vôňou lesa, ihličia, boli vystavené hodnotné ceny do originálnej tomboly, ktorá bola taká bohatá, že cenu získal hádam každý stól... *Meničko* bolo na poľovnícky spôsob – jednoduché, ale chutné. Sladký múčnik zvykli upiecť a doniesť manželky poľovníků. Usporiadatelia tohto plesu ešte uvarili veľmi chutný pikantný jelení guláš s chlebom z Varínskej pekárne, ktorý sa podával o polnoci.

Pre dotvorenie atmosféry ponúkame výber z dvoch plesových *meničok*. Jeden z mestského plesu bratislavského, druhý z plesu poľovníků.

FOTO pixabay.com

Bratislavský ples

Predjedlo – trubičky z lístkového cesta plnené šľahanou nivou

Suroviny: lístkové cesto ako polotovar, vaječné žltka, múka hladká, maslo, plesnivý syr niva.

Príprava: Lístkové cesto si vyvaľkáme na plat, nakrájame na pásy široké 3 centimetre a potrieme rozmiešanými žltkami. Pásy natočíme na plechové trubičky. Natočené trubičky ukladáme na čistý plech a pečieme v rozohriatej rúre do zlata. Upečené trubičky ešte za tepla stiahneme z formičiek a dobre vychladnuté plníme čerstvo vyšľahanou nátierkou niva tak, aby plnka prečnievala cez okraje trubičky. Plnku si pripravíme v miske, do ktorej dáme zmäknuté maslo, na jemno zomletú nivu, podľa potreby pochúťkovú smotanú a vyšľaháme do jemnej peny, ktorou plníme trubičky.

Hlavné jedlo – telacie soté Carlton

Suroviny: telacie stehno kuchynsky upravené, olej, cibula, paprika mletá, soľ, mleté čierne koreníe, smotana 12 percentná, hladká múka, paprika kapia bez nálevu, šľahačka, citrón.

Príprava: Telacie mäso nakrájame na kúsky, osolíme, okoreníme, pokvapkáme olejom a necháme približne 3 hodiny odležať v chladničke. Následne v kastróle na oleji speníme na drobno nakrájanú cibuľu, odležané mäso v tom opečieme, pridáme červenú mletú papriku. Keď je mäso napoly udusené, zaprášime ho múkou, orestujeme a zalejeme vývarom. Pred dokončením ešte pridáme na rezance nakrájanú kapiu, smotanú, kolieska citrónu a na každú porciu dáme ružičku šľahačky. Ako prílohu odporúčame ryžu alebo maslové halušky.

Dezert – Sacherova torta so šľahačkou

Známy recept ešte z čias Rakúsko-Uhorska má svoj pôvod v mestách na Dunaji – vo Viedni a v Bratislave (Pressburgu), kde bol tradičnou a originálnou ponukou v cukrárnach. Vychutnávali si ho mešťania pri rozvonjavajúcej káve.

Poľovnícky ples

Polievka – lesnícka

Suroviny: jelení krk s kosťou, pitná voda, zemiaky, bravčová masť, koreňová zelenina, krúčky, sušené huby, pažitka, cesnak, divoké korenie (nové korenie, čierne korenie celé, bobkový list), soľ.

Príprava: Jelení krk s kosťou dobre umyjeme, posekáme na menšie kúsky a dáme do studenej vody. Keď sa začne variť, pridáme cesnak, soľ, zeleninu, divoké korenie a varíme najmenej dve hodiny. Vývar precedíme, pridáme očistené, na kocky nakrájané zemiaky a varíme, až kým nezmäknú. Pridáme uvarené krúčky, huby, nakrájanú zeleninu a uvarené, na kocky nakrájané mäso. Chvilu ešte povaríme a nakoniec pridáme nakrájanú pažitku.

Hlavné jedlo – myslivecké

Suroviny: jelenie stehno, slanina, soľ, cibuľa, koreňová zelenina, olej, pitná voda, citrón, ocot, čierne korenie celé, hladká múka, cukor, biele víno, mlieko, smotana 12 percentná, bylinková zmes. Bylinkovú zmes si pripravíme z týchto surovín – hríbiky alebo šampiňóny v octe, ale bez nálevu; ďalej kapari nakladané bez nálevu, kyslé uhorky bez nálevu, sardelové rezy, cibuľa, petržlenová vňať, citrón. Tieto suroviny si jemne nasekáme a dávame ich už do pripravenej omáčky.

Príprava: Jelenie stehno umyjeme, prešpikujeme slaninou a osolíme. Očistenú cibuľu a koreňovú zeleninu nakrájame na plátky a speníme na oleji. Do základu pridáme mäso, opečieme a podlejeme vodou. K opečenému mäsu pridáme opláchnutý, na plátky nakrájaný citrón, ďalej ocot, korenie, bobkový list. Mäso prikryjeme a dusíme do mäkka. Počas dusenia podľa potreby podlievame teplou vodou. Mäkké mäso zo šťavy vyberieme a šťavu zahustíme zápražkou, pripravenou z oleja a hladkej múky. Za občasného miešania ešte omáčku varíme, priebežne pridáme cukor, biele víno, mlieko a nakoniec zjemníme smotanou. Uvarenú omáčku precedíme cez husté cedidlo, osolíme, vložíme do nej bylinkovú zmes a omáčku povaríme. Ako prílohu podávame so zemľovými knedľami. K jedlu odporúčame brusnice (kompót), ktoré dáme na plátok citróna.

Po sýtych fašiangoch prišlo pôstne obdobie. Nezabúdajme, milí čitatelia, že telesné zdravie závisí aj od toho, ako vieme dať organizmu oddýchnuť si od vysokého energetického príjmu potravín. A na to je potrebný telesný pôst, z ktorého vychádza posilnená aj duša.

Chuť do jedla i postenia praje Emil Zajac

FOTO Marián Zajac

Údené a fašiangy idú k sebe...

Zo života školy

Školské kolo Hviezdoslavovho Kubína

I. kategória: poézia

2. miesto – Milica Podolcová IV.A, Anna Dostálová II.A
3. miesto – Janka Ďurková II.B
čestné uznanie – Hana Cingelová II.A,
Stella Martinusíková IV.A

II. kategória: poézia

2. miesto – Paulína Ďurková V.C
3. miesto – Bianka Orthová VI.A
čestné uznanie – Gabriela Bednárová VI.A

II. kategória: próza

2. miesto – Radoslava Mravcová VI.A
čestné uznanie – Jakub Marcinek V.C

III. kategória: poézia

2. miesto – Sandra Hanuliaková VII.B,
Veronika Kvočková IX.C
3. miesto – Linda Chrapčíaková IX.C
čestné uznanie – Natália Orthová VIII.B

III. kategória: próza

1. miesto – Ema Rogoňová VII.A
2. miesto – Natália Jánošíková VIII.A
3. miesto – Alžbeta Dostálová VIII.A
čestné uznanie – Ana Bobáňová VIII.A,
Michaela Hanuliaková VIII.A

Čas karnevalov...

Čas športových turnajov...

Účastníci Hviezdoslavovho Kubina

Skólkári sa nemudia

Čas zimných radovánok...

Hokejový stovkár

Slovenský hokejový útočník a terchovský rodák **Lukáš Cingel** strelil 25. februára 2024 svoj stý gól v českej Tipsport Extralige. Túto métu dosiahol v drese Komety Brno v 49. kole aktuálneho ročníka do siete HC Škoda Plzeň, keď skóroval po prihrávke od krajana Tomáša Marcinka. Ku gólu, ktorým otváral skóre zápasu so Západočechmi, pridal ešte jednu asistenciu, a tak mal „Cingi“, ako ho spoluhráči familiárne volajú, veľký podiel na celkovom víťazstve kometákov v pomere 5:1. A ako tento jubilejný gól okomentoval samotný Lukáš? „Najprv mal pred bránou šancu Pospěc (Kristián Pospíšil, pozn. red.), potom Marci (Tomáš Marcinko) skvelo vybojoval puk, dal ho na Zbořu (Adam Zbořil), ktorý mi ho len posunul – a ja som sa snažil trafiť bránu. Pred zápasom som vedel, že mi do povestnej stovky chýba jeden gól, lebo doma mi to pripomínali, ale nejako som na to nemyslel,“ dodal center prvého útoku s úsmevom.

Okrem tohto mílnika nášho hokejistu hodno spomenúť ešte jeden povšimnutiahodný fakt z prebiehajúcej sezóny. Spoločnosť SportZoo oceňuje špeciálne momenty českej Tipsport EHL a skúsený slovenský útočník sa stal štvrtým hráčom v jej histórii, ktorý rozhodol dva zápasy po sebe gólom v predĺžení. V dueli proti Sparte (2:1p) zaznamenal presnú trefu v čase 61:15, proti Pardubiciam (4:3p) vsietil gól v čase 61:24. K spomínanému treba dodať, že tento novembrový zápis do histórie zaznamenal proti mužstvám, ktoré obsadili v aktuálnom ročníku prvé dve miesta po dlhobodej základnej časti súťaže. Lukášovi k uvedeným métam gratulujeme a v tohtoročnom Play off i v ďalšej hokejovej kariére želáme všetko najlepšie.

Marián Zajac
FOTOARCHÍV Lukáš Cingel

Pamätná plaketa

Pamätný moment si po zápase s Plzňou vychutnával na ľade Lukáš so synom Oliverom.

Ocenenie Grassroots 2023 pre Samuela Dikoša

Samuel Dikoš (18), jeden z najväčších súčasných talentov slovenského futbalu, tak po piatich rokoch napodobnil nášho rodáka a slovenského reprezentanta Róberta Boženička, ktorý uvedené ocenenie pre mládežnícke talenty získal za rok 2018. A hoci Samo nevyrastal v Terchovej, má s ňou veľmi silné rodinné prepojenie. Z našej obce totiž pochádza jeho otec Michal, žijú tu starí rodičia i ďalšia rodina.

Otec Michal Dikoš bol tiež veľmi talentovaný futbalista. Už odmalička trávil celé hodiny na terchovskej Sihle, kde ho so sebou brávala mama Marika, ktorá sa dlhé roky starala ako hospodárka FK Terchová o čistú futbalovú výstroj a poriadok v šatniach. No a malý Michal si zatiaľ krátil čas s loptou na nohe a trénoval s každou kategóriou, ktorá prišla na tréning. Po čase si jeho talent všimli v MŠK Žilina, kde pokračoval až do ligového dorastu. Vážne zranenie kolena mu ale vystavilo stopku v jeho slubne sa rozvíjajúcej kariére. Neskôr si našiel životnú partnerku Lenku a priženil sa do Podhoria pri Žiline, kde spolu vytvárajú rodinné zázemie nielen pre Samuela, ale i jeho brata Maximiliána (14), tiež šikovného futbalistu obliekajúceho žltó-zelené farby MŠK Žilina. V týchto farbách futbalovo vyrastal do roku 2022 aj Samuel. Následne

si ho vyhliadol holandský klub FC Groningen, v ktorom ešte donedávna hrával iný slovenský reprezentant Tomáš Suslov, momentálne pôsobiaci v drese Hellasu Verona.

Ako vníma ocenenie, aké sú plány a ciele mládežníckeho reprezentanta Slovenska do budúcnosti, to sme sa dozvedeli z jeho úst práve na spomínanom galavečeri Grassroots 2023: „Je to prvýkrát čo som niečo takéto vyhral. Znamená to pre mňa veľmi veľa. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorý ma v tom podporujú a dodávajú mi silu dosiahnuť svoj sen. Mojm cieľom je dobre reprezentovať Slovensko a chcem urobiť všetko preto, aby som sa postupne cez U21 prepracoval do prvého tímu FC Groningen. Mój obľúbený klub je Real Madrid a vzorom Cristiano Ronaldo – najmä kvôli jeho mentalite. Chcem na sebe pracovať a byť najlepší.“ Na ceste za týmito snami budú Samovi držať palce mnohí fanúšikovia, medzi ktorými určite nebudú chýbať najmä starí otcovia a tiež bývalí futbalisti Ján Dikoš z Terchovej a Anton Chobot z Podhoria. A istotne k nim pribudnú aj tí terchovskí, ktorí doteraz nevedeli, že Samuel Dikoš a Terchová majú niečo spoločné.

Marián Zajac
FOTO szofficial

XII. ročník Štefanského turnaja v RIC Terchovec

Dňa 26. decembra 2023 sme opäť zorganizovali tradičný a populárny Štefanský turnaj vo futbale. Išlo už o 12. ročník, na ktorom sa zúčastnilo šesť mužstiev – Dream team, TEBA, NKDK, Pablo, Vršani, FK Terchová – dorast. Hralo sa systémom každý s každým, vzápätí nasledovala nadstavba v podobe zápasov o tretie a prvé miesto. O tretie miesto si zahrali Dream team a TEBA s výsledkom 5:3, v napínavom finále vyhral tím Pablo nad Vršanmi 2:1 po penaltách.

Celkové poradie

Pablo

Vršani

Dream team

TEBA

FK Terchová – dorast

NKDK

najlepší strelec turnaja: Martin Baláž (Pablo)

najlepší brankár turnaja: Štefan Miho (Vršani)

Touto cestou sa chceme veľmi pekne poďakovať všetkým zúčastneným mužstvám za priebeh zápasov v priateľskej atmosfére a sponzorom, ktorí prispeli na tento turnaj – Obec Terchová, firma NKDK, FK Terchová, Tomáš Hanuljak, Milan Muráň, Martin Struhárňanský. Ďakujeme tiež všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a priebehu turnaja. Dúfame, že sa nám podarí Štefanský turnaj organizovať aj nasledujúce roky. Tešíme sa na vás.

organizátori turnaja Dávid Švec, Martin Rogoň, Jozef Rogoň

FOTO FK Terchová

Tím Pablo – víťaz turnaja

Účastníci turnaja v RIC Terchovec

Radost víťazov

Interkriterium Vrátna 2024

Od 15. do 17. januára 2024 sa uskutočnil 41. ročník FIS medzinárodných pretekov v zjazdovom lyžovaní Interkriterium Vrátna. Podujatie pravidelne priťahuje do Jánošíkovho kraja viac ako dvadsiatku zúčastnených krajín z celého sveta a priemerná účasť sa pohybuje okolo 180 súťažiacich športovcov. Tí pretekali v slalome a obrovskom slalome v kategóriách U14 a U16.

Obec Terchová je dlhoročným partnerom tohto podujatia a jej predstavitelia nechýbajú ani pri slávnostnom otvorení pretekov, kde sa prítomným výpravám zvyknú prihovoriť. Tento rok nebol výnimkou, a tak pri násame príhovor terchovského starostu Jozefa Dávidíka.

„Vážení športoví priatelia, milí hostia z domova i zo zahraničia. Chcem vás všetkých v mene svojom, ako aj v mene obyvateľov kraja pod majestátnym Rozsutcom srdečne privítať v Terchovej – Vrátnej na 41. ročníku populárnych mládežníckych pretekoch v zjazdovom lyžovaní, ktoré si prešli od roku 1971 veľmi zaujímavou históriou. Za tú dobu sa vo Vrátnej vystriedalo množstvo skvelých tímov a neskorších špičkových pretekárov; za všetkých by som spomenul slovenské reprezentantky Veroniku Zuzulovú a Petru Vlhovú, ktoré robili a robia bielemu

športu i nášmu Slovensku skvelú reklamu. Verím, že aj dnes sú medzi vami budúci šampióni svetového pohára, majstrovstiev sveta či olympiády. Držím vám palce a želim veľa zdravia, dobrú športovú formu a zmysel pre fair play. Zároveň chcem poďakovať všetkým, ktorí sa organizačne podieľajú na realizácii Interkriteria. Prajem zdarný priebeh a do budúcnosti ešte veľa vydarených ročníkov.“

-zaj-

FOTO Martin Porubčanský

Prvý sprava starosta Jozef Dávidík na slávnostnom otvorení pretekov

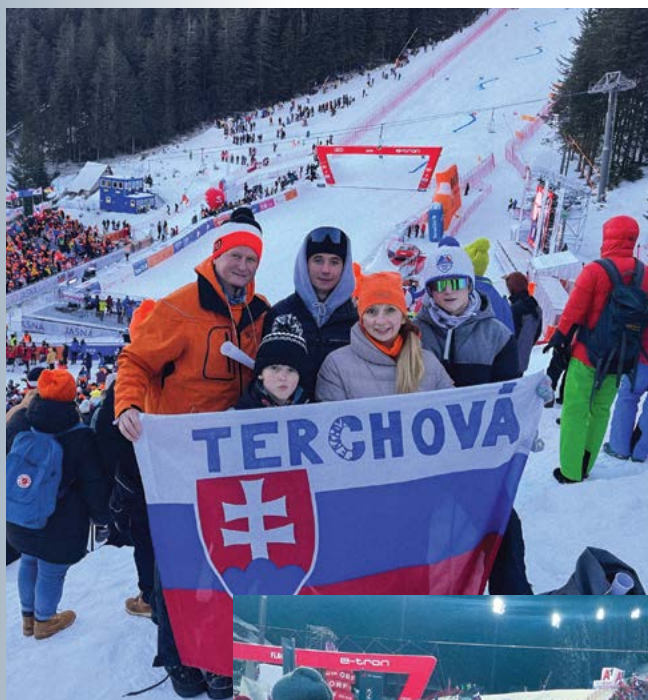

Prechod otužilcov cez Diery

Poslednú februárovú nedeľu sa otužili z rôznych kútov Slovenska neotužovali vo vode, ale vzduchom. Už po niekoľkokrát sa vybrali v plavkách na túru cez Jánošíkove diery, ale podmienky im nepriali – teplota nad nulou pripomínala skôr jar. A tak pravidelní účastníci spomínali na prvý ročník, keď bola teplota mínus 11°C a pocitová sa pohybovala okolo mínus 20°C. Hádám sa budúci rok zima vráti do normálu a otužili si opäť prídu na svoje.

-red-

FOTO Peter Stehlík

Gembešovci v Jasnej

Romančíkovci, Hanuliakovci a Repáňovci vo Flachau

Petra Vlhová má na svahoch podporu aj od Terchovcov

V seriáli Svetového pohára v zjazdovom lyžovaní má naša lyžiarka spomedzi pretekárov azda najväčšie fanúšikovské zázemie, ktoré jej vytvárajú Slováci z rôznych kútov našej krajiny. Medzi slovenskými vlajkami môžeme zazrieť aj tie s názvom Terchová. Bolo tak i na SP v rakúskom Flachau, kde sa Petre vždy darilo. Po prvenstvách v minulých ročníkoch skončila tesne druhá. Žiaľ, nasledujúce preteky na domácich svahoch v Jasnej Peti nevyšli, keď sa v obrovskom slalome zranila a sezóna sa pre ňu skončila. Aspoň na diaľku Petru pozdravujú a rýchle uzdravenie žejajú jej fanúšikovia spod Rozsutca.

-red-
FOTOARCHÍV rodiny Gembešovej
FOTOARCHÍV Ladislav Hanuliak

Pozvánka
na XX.ročník veľkonočného stolno-tenisového turnaja žiakov

12.4.2024 13,30 hod. Telocvična Terchová-ústredie

Kontakt: Marián Zajac 0903 515 606

Stolnotenisové turnaje

Stolnotenisový klub Terchová už tradične usporadúva veľkonočné turnaje pre žiakov i dospelých. Žiaci si zmerajú sily 12. apríla 2024 a dospelí o deň neskôr.

Oba turnaje sa uskutočnia v telocvični ZŠ Terchová-ústredie. Záujemcov srdečne pozývame. Bližšie informácie na www.terchova.sk

STK Terchová

Tabuľky mužstiev FK Terchová po jeseni

I. trieda dorast

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	ŠK Štiavnik	10	9	0	1	48:12	27
2	FK Hlínik	10	7	1	2	34:14	22
3	OŠK Kamenná Poruba	10	6	2	2	22:20	20
4	FK Trnové	10	6	2	2	27:17	20
5	TJ Zbyňov	10	5	3	2	30:8	18
6	ŠK Petrovice	10	4	1	5	32:20	13
7	TJ Štart Velké Rovné	10	4	0	6	14:22	12
8	FK Terchová	10	4	0	6	24:22	12
9	TJ Kolárovice	10	3	1	6	17:47	10
10	TJ Tatran Oščadnica	10	1	0	9	17:54	3
11	TJ Slovan Podvysoká	10	1	0	9	6:35	3
12	TJ ŠK Podhorie (odstúpené)	0	0	0	0	0:0	0

I. MIRAGE trieda mladší žiaci skupina A

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	OŠK Kamenná Poruba	10	10	0	0	92:10	30
2	FK Ďurčiná	10	8	0	2	78:24	24
3	TJ Zbyňov	10	8	0	2	59:11	24
4	FK Fatran Dolná Tižina	10	7	0	3	66:34	21
5	TJ Višnové	10	5	0	5	33:41	15
6	TJ Považan Nezbudská Lúčka	10	3	3	4	30:39	12
7	TJ ŠK Podhorie	10	4	0	6	41:58	12
8	TJ Partizán Kunerad	9	3	1	5	27:40	10
9	FK Trnové	10	2	1	7	30:74	7
10	FK Terchová	9	1	1	7	19:58	4
11	TJ Fatran Varín	10	0	0	10	9:95	0

II. DOXXbet trieda (muži)

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Hvozdnica	13	8	2	3	32:17	26
2	TJ Považan Nezbudská Lúčka	13	8	2	3	30:15	26
3	TJ Kolárovice	13	8	1	4	29:21	25
4	TJ Rozvoj Mojš	13	7	3	3	30:18	24
5	OŠK Divinka-Lalinok	13	7	3	3	29:15	24
6	FK Hlínik	13	7	1	5	31:27	22
7	TJ Družstevník Rašov	13	6	3	4	35:28	21
8	TJ Tatran Hrabové	13	5	4	4	35:24	19
9	FK Terchová	13	5	2	6	31:31	17
10	TJ Družstevník Hričovské Podhradie	13	5	2	6	23:23	17
11	OFK Ovčiarsko	13	3	5	5	24:32	14
12	TJ Partizán Súľov	13	2	3	8	12:27	9
13	TJ Pšurnovice	13	1	3	9	24:58	6
14	TJ Hviezda Zádubnie	13	1	2	10	12:41	5

II. MIRAGE trieda starší žiaci

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Tatran Bytčica	13	13	0	0	75:8	39
2	ŠK Cementáreň Lietavská Lúčka	13	11	0	2	48:21	33
3	FK Terchová	13	7	2	4	59:22	23
4	TJ Fatran Krásňany	13	6	3	4	41:23	21
5	FK Trnové	13	6	1	6	39:35	19
6	TJ Stráža	13	6	0	7	41:41	18
7	TJ Hviezda Zádubnie	13	5	3	5	26:36	18
8	FK Fatran Dolná Tižina	13	3	1	9	20:42	10
9	TJ Babkov	13	3	0	10	10:53	9
10	FK Turie	13	0	0	0	14:92	00

Kalendár podujatí TERCHOVÁ 2024

13. 2. FAŠIANGY SA KRÁTIA, UŽ SA NENAVRÁTIA...(Fašiangový sprievod masiek po Terchovej a pochovávanie basy)
7. 4. POĎAKOVANIE ZA LÁSKU. 20. ročník (Veľkonočný koncert venovaný pamiatke sv. Jána Pavla II.)
9. 5. DEŇ MATIEK (Koncert žiakov ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová, kostol)
11. 5. Memoriál Branislava Porubčanského o Cenu Vrátnej doliny
18. 5. KILLER QUEEN - a tribute to Freddie Mercury and Quenn (amfiteáter Nad bôrami)
25. 5. MAJSTROVSTVÁ SVETA vo varení a jedení bryndzových halušiek - Halušky Terchová
30. 6. BEH NA POLUDŇOVÝ GRÚŇ. 22. ročník
- 5.-7. 7. CYRILOMETODSKÉ DNI. 35. ročník
12. 7. KOLLÁROVCI a ich hostia (amfiteáter Nad bôrami)
31. 7.-4. 8. JÁNOŠÍKOVE DNI. 62. ročník medzinárodného folklórneho festivalu
10. 8. KANDRÁČOVCI (amfiteáter Nad bôrami)
- 29.-30. 8. MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBOJNÍKOV
14. 9. 12. PAMÄTNÝ VÝSTUP NA VEĽKÝ ROZSUTEC NA POČEŠŤ SV. JÁNA PAVLA II.
9. 10. 75. výročie vysvätenia Kostola sv. Cyrila a Metoda a 5. výročie jeho povýšenia na Diecéznu svätyňu
19. 10. TERCHOVSKÝ POLMARATÓN. 9. ročník
- 9.-10. 11. OSLAVY SV. MARTINA (patróna Terchovskej farnosti a prvého kostola z roku 1731)
6. 12. SVÄTÝ MIKULÁŠ
25. 12. JASLIČKOVÁ POBOŽNOSŤ